

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN
HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU ÜYELERİNDEN
KURULU KARMA KOMİSYON
ALT KOMİSYONU TUTANAKLARI**

—●—
3 Haziran 2020 Çarşamba
—●—

KONU:

- Kamu Denetçiliği Kurumunun 2019 Yıllık Faaliyet Raporu'nun değerlendirilmesi kapsamında;
- KDK'nin tavsiye kararlarına uyum sağlayan kurum ve kuruluşlarının dinlenmesi
- KDK'nin tavsiye kararlarına olumsuz yaklaşan kurum ve kuruluşların dinlenmesi

3 Haziran 2020 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.02
BAŞKAN: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ - Evet çok bekletmemek adına isterseniz açalım. Toplantı yeter sayımız var. Bismillah diyelim, yeni dönemin ilk alt komisyon toplantısına. (*)

Öncelikle alt komisyonumuzun çok değerli üyelerine, kıymetli milletvekillerimizi, kamu denetçilerini, kamu kurum ve kuruluşlarımızın saygıdeğer temsilcilerini, kıymetli basın mensuplarını saygıyla, muhabbetle selamlıyoruz. Hoş geldiniz. Yeterli çoğunluğumuz var.

Bilindiği üzere karma alt komisyonumuz 4/2020 tarihinde yaptığı ilk toplantısında kurulan alt komisyonumuzun ikinci toplantısını açıyoruz inşallah. Tabii, pandemi süreci dolayısıyla tehir etmiştik toplantımızı. Öncelikle pandemi süreci dolayısıyla insanlığa musallat olan bu hastalık neticesinde, salgın neticesinde tüm insanlığımıza geçmiş olsun diyoruz. Tabii, ülkemizde bununla ilgili siyasi parti ayrımı yapmaksızın söylüyorum, devlet olarak, millet olarak bir kere daha farklılığımızı gösterdik. Âli bir devlet olduğumuzu gösterdik, milletimiz belki ramazana geldi o ruhla kendi arasındaki sosyal yardımlaşmayla elhamdülillah kısa süre içerisinde istatistiklere göre de dünyadaki iyi ülkelerden bir tanesiyiz. Tabii, bu süreçte vefat eden insanlarımız var, onlara rahmet diliyoruz Rabbimizden, ailelerine baş sağlığı diliyoruz. Şu an yoğun bakımda olan, entübe olan, pozitif vaka olan hastalarımızın inşallah tez zamanda iyileşmesini rabbimizden murat ediyoruz.

Alt komisyonumuzun 10 Mart 2020 tarihinde yaptığı ilk toplantıda aldığı karar gereğince bugün Kamu Denetçiliği Kurumunun 2019 yıllık raporu kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlarımızı inşallah dinleyeceğiz. Bugün ilk kez Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarına uyum sağlayan kurumlarımızı da toplantımıza davet etmek istedik. Marifet iltifata tabidir onun için en azından bu ilkede yaşayalım. Sayın vekilim hoş geldiniz tekraren. Şimdi karara olumlu yönde yaklaştıkları için kendilerine teşekkür ediyoruz tekraren. İdarelerin ombudsmanlık ile iş birliği içerisinde çalışmasının hak arama kültürüne sağladığı katkı bizler için çok değerli, her yıl bu uyumun daha da artacağını ümit ediyoruz. Toplantımızın ikinci kısmında ombudsmanın tavsiye kararlarına uymayan kurum ve kuruluşlarımızı dinleyeceğiz. Karma alt komisyonumuz teamül halini almış bu görüşmelerde amacımız idarelerin Kamu Denetçiliği Kurumu ile etkin iş birliği yapmalarını temin etmek ve tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini değerlendirerek birlikte çözüm önerilerini geliştirmektir. Olumlu sonuçlara vesile olmasını temenni ediyorum. Tabii, usul açısından, tutanaklara geçmesi açısından. Kıymetli misafirlerimiz var aramızda bakanlık temsilcilerimiz var, kamu denetçilerimiz var. Dilerseniz önce kısa bir tanışma faslı yapalım. Ortam dolayısıyla da çok böyle uzun tutmamak şartıyla, inşallah, tez zamanda toplantımızı bitirmiş olalım diyorum.

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttı)

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Toplantımızın birinci bölümünde arzu ederseniz Kamu Denetçiliği Kurumunun ilgili kararlarına uyum sağlayan -bu dönem Karma Komisyonumuzda ilk defa yapıyoruz olumlu kararları takdir ve taltif etme anlamında da- kurum ve kuruluşlarının dinlenmesi kısmı var. İlk olarak uyum sağlayan kurumlarımızla ilgili dosyaları kısaca dinleyelim.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla başlayalım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından ilgili arkadaşımızı o zaman başlatmış olalım.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumumuzun 2019 yılı raporunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2018/11684 numaralı başvurusuna ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararı yönünde işlem tesis ettiği belirtilmiştir. Konuyla ilgili ilk sözü Kamu Denetçisi Hüseyin Yürük’e veriyorum.

Buyurun üstadım.

KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK – Değerli hazırun, hepinize saygılar sunuyorum.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bizim sıkça tavsiye kararı gönderdiğimiz kurumlardan biri. Bu kararda Güllü Aslan isimli bir şikâyetçi tarafından kaçak yapıyla ilgili bir şikâyetle bulunulmuştu. Kaçak yapının can ve mal kaybına yol açacağına dair bir endişe vardı. Bu kaçak yapı, yapı kayıt belgesi almış vaziyetteydi. Kurumumuz bunun üzerine gerekli hukuki incelemeleri yaptıktan sonra yapı kayıt belgesinin iptal edilmesinin hukuki bir gereklilik olduğuna dair bir tavsiye kararı verdi ve bunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığına göndermiş idik. Suna Kotan Hanımefendi’nin imzasıyla gelen bu kararda tavsiye kararımız gereği yapı kayıt belgesinin iptal edildiğine dair bize malumat geldi. Esasen bu, 15 civarında tavsiye kararımıza uyulduğunu gösteren Suna Hanım imzasıyla bize gelen tavsiye kararlardan biriydi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gerek bu kararda gerekse diğer tavsiye kararlarımıza gerekli ihtimamı göstererek uydukları için hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Söz konusu başvuruya ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü temsilcisi Sayın Suna Kotan’a söz veriyoruz.

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SUNA KOTAN – Öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum.

Herkesçe bilinen bir şey, imar barışı sürecinde, yaklaşık bir buçuk iki senedir bu süreci Bakanlığımız yürütüyor. Bu süreç içerisinde imar barışı İmar Kanunu’na eklenen bir tek maddeyle düzenlenmiş bir konu. Yapı kayıt belgesi alınamayacak yapılar da bu maddede sayma usulüyle çok kısıtlı olarak belirlenmiş ama uygulamaya geçtiğimizde yapı kayıt belgesi alıp alamayacağı tartışmalı olan bir sürü konu önümüze geldi. Tabii ki maddeyi uygulatırken bunların hepsine baştan “Yapı kayıt belgesini bu da alamaz, bu da alamaz.” gibi bir görüş vermemiz çok mümkün olmadı. Dolayısıyla özellikle Kat Mülkiyeti Kanunu’na göre binaların ortak alanlarındaki aykırılıklarA yapı kayıt belgesi alınabileceği şeklinde bir görüş verildi ve yüzlerce, binlerce kişi de bu çerçevede yapı kayıt belgesi aldılar ama bazı ortak alanlara müdahaleler, tabii, diğer maliklerin haklarını çok ciddi anlamda etkiliyor. Bu kamu denetçiliği kararında da böyle bir durum söz konusuydu. Çok güzel hukuki gerekçeleriyle değerlendirilmiş, Kat Mülkiyeti Kanunu, Medeni Kanun hükümleri çerçevesinde incelenmiş, uyulması gereken hakikaten bir karardı. Biz de bu karar çerçevesinde gerekli incelemeyi Ankara Valiliğimiz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı il müdürlüğümüz aracılığıyla yaptırдық. Hakikaten de diğer maliklerin haklarına müdahale söz konusuydu ve yapı kayıt belgesi de zaten yanlış beyanlar esas alınarak alınmıştı. Bu yüzden de iptalini sağladık. Bu çerçevede gelen bütün kararlara da uyum gösterme konusunda gerekli özeni gösteriyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, biz teşekkür ediyoruz hak arama müessesesine verdiğiniz katkı dolayısıyla.

Konuyla ilgili söz almak isteyen Komisyon üyesi arkadaşlarımız var mı? Yoksa yapı kayıt belgelerinin denetlenmesi hususunda Dilekçe Komisyonumuza, bizlere, Meclisimize başvurular gelmekte ve yapılan denetimlerde uygun olmayan yapı kayıt belgelerinin iptal edildiğini görmekteyiz. Bu konuya ilişkin hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza hem Kamu Denetçiliğimize hem de hak arama müessesesi noktasında bu hassasiyeti gösteren tüm idarecilerimize teşekkür ediyoruz.

İçişleri Bakanlığıyla ilgili devam edelim.

Bakanlığımızın 2018/12879 ve 2019/9358 numaralı başvurulara ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararlarına uyum sağladığını görüyoruz. Konuyla ilgili sözü, sırasıyla Kamu Denetçisi Yahya Akman ve Saadettin Kalkan'a verelim.

Buyurun Başkanım.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, sizin de açılış konuşmasında ifade ettiğiniz üzere bugün çok güzel bir geleneği başlatmış oluyoruz Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe ve İnsan Hakları Komisyonlarından oluşan Karma Komisyonla. Yani son dört, beş yıl içerisinde kurum kararlarına uymayan idareler davet edilirdi ve yine sevinçle ifade etmemiz gerekir ki bu toplantılar sırasında genellikle masadan güzellikle ayrılırdık, o kurumlar uyacaklarını ifade ederlerdi. Geçen yıl Sayın Dal'ın Başkanlığında oluşturulan alt komisyonda böyle bir yaşadık, 7 tane örnek yoluyla alınan kararların tamamına uyulduğuna şahit olduk. Bugün de daha önce yani bizim çalışmalarımız sırasında tavsiye kararlarımıza uyum gösterenler -ki bunlar bir hayli çoğunlukta idaremiz arasında- arasında eğer bir tane olumsuz karar çıktığı zaman onu burada veya kamuoyunda birçok şeyi olumsuz yapmış gibi lanse edersek haksızlık yapmış olurduk. Onun için bu kullandığınız takdiri ben çok olumlu buluyorum, sizleri tebrik ediyorum. Öncelikle bunu ifade etmem lazım.

Bizim birimle alakalı olarak aslında dört konu var. Siz hepsinde tek tek mi bize söz vermek istersiniz yoksa ben söz almışken dördünü de ifade edeyim mi, nasıl takdir ederseniz Başkanım?

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Başkanım, arzu ederseniz, usul açısından şöyle bir şey yapalım: Malum, pandemi süreci dolayısıyla aslında biraz tehir ettik. Kamu Denetçiliği Kurumu raporlarının Meclise sunulmasıyla ilgili de biraz acele ediyoruz. Buradaki atmosferi de takdir ederek, tercihi size bırakalım çünkü Saadettin Bey'in de sunumu var, beraber siz yapın, arkasından ilgili bürokrat arkadaşlara söz verelim.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Biraz kısa yapalım, o zaman dördünü peş peşe söyleyeyim ben. Bende birim itibarıyla dört konu var, onların hepsini sırasıyla kısa kısa geçmek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Tamam.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Şimdi, öncelikle sizin ifade etmiş olduğunuz İçişleri Bakanlığının görev alanına giren bir konumuz vardı, bu konunun özeti şu: Antalya'da özel güvenlikte çalışan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yahya Başkanım, bakanlık düzeyinde devam edelim, sırasıyla söz vermiş olalım.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Öyle mi? O zaman sadece bunu değerlendireyim.

O günkü şartlarda, tabii, her tarafa el atmış bulunan FETÖ/PDY yapısının yani özel güvenlik görevlileriyle ilgili dahi bir sendika kurduğunu ben de şahsen bu olaydan sonra öğrenmiş oldum. Bir sendika kurduklarını ve oradakilere bir nevi bir iş güvencesi noktasında bazı avantajlar sağlayacaklarını ifade ederek oradaki bulunan bütün özel güvenlikte çalışan kişilerin üye olduğu bir sendikadan bahsediyoruz. Nitekim darbe girişiminden hemen sonra da bunların tamamıyla alakalı işte örgüt üyeliği şüphesiyle davalar açıldığına, netice itibarıyla bu davaların da takipsizlikle sonuçlandığına yani kovuşturmayla yer olmadığına dair kararlar verildiğine şahit olduk fakat böyle olmakla beraber bu kişilerin görevlerine iade edilmediği, bunların her birisinin kamuoyunda birer sanık gibi algılandığı ve gerçekten de böyle bir yapıyla ilişkili olmadığı kanaati hâkim oldu. Nitekim bilebildiğimiz kadarıyla aşağı yukarı tamamı kurumumuza müracaat etmiş oldular. Biz de bu anlamda İçişleri Bakanlığımızla yazışmalar temin ettik. Sürecin belli bir sıcak ortamı geçtikten sonra İçişleri Bakanlığımızın bizim

tavsiye kararına uyum göstererek 81 ile genelge göndermek suretiyle Antalya'daki bu olay ve diğer bütün olaylarla ilgili bir karar verdiğini yani bu tip ihraçların, görevden atılmaların tekrar titizlikle incelenmesi talimatını verdiğini öğrendik. Bu da bizim açımızdan olumlu bir gelişmeydi. Muhtemelen kişiler bazında şu anda olumlu geri dönüşleri de olabilmektedir. Ben bizim kararımıza uyum gösteren Bakanlık bürokratlarımıza ve tabii, başındaki Bakanımıza teşekkürlerimizi sunmak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kalkan, siz de 2019/9358 numaralı başvuruyla ilgili bir değerlendirme yaparsanız İçişleri ikisine de cevap vermiş olur inşallah.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, sayın üyeler, değerli arkadaşlar; ben de bu toplantının ülkemize ve kamu denetçiliğine ve diğer çalışanlara hayırlı olmasını temenni ediyorum. Ayrıca, içinde bulunduğumuz sağlık şartları sebebiyle cansiparane çalışan sağlık ekibine, ayrıca hem kırsalda hem şehirde ekstra güvenlik hizmeti yapan güvenlik hizmeti veren çalışanlara ve gönüllü çalışanlara da gıyaplarında şükranlarımızı arz ediyorum.

Konumuz, Ankara'da çalışan bir teknisyen yardımcısı, yer değişikliği sebebiyle idare mahkemesine dava açıyor atamanın iptaliyle ilgili. İdare mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararının uygulanmasını talep ediyor. Dolayısıyla yürütmeyi durdurma kararının uygulanmasında otuz günlük bir süre var. Ancak burada sorumlu birim, bu uygulamayı, otuz günlük uygulamayı, yürütmenin durdurma kararını geç uyguladı yani otuzuncu günde uygulaması sebebiyle -belki kişisel birtakım çekişmelerden dolayı olabilir- görevine gelmediği sebebiyle kendisine disiplin cezası verilmiş. Bundan dolayı bize başvuruda bulunuyor. Bu otuz gün zorunlu şartlarda ancak uygulanabilir, süre kullanılabilir. Normalde o kararın tebliği tarihinden itibaren makul bir süre içerisinde yürütmeyi durdurma kararının uygulanması lazım ve ilgili personelin eski görev yerine iade edilmesi gerekirken bu biraz iyi niyetli davranış olmadığından biz de bunu hakkaniyete aykırı görerek tavsiye kararında bulunduk bu disiplin cezasının kaldırılmasına yönelik. İdare de buna uydu, doğru bir sonuca ulaşılmış oldu. Karara uyan ve kararı uygulayan yönetici arkadaşlara da teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Üstadım biz de teşekkür ediyoruz.

Bu konuya ilişkin İçişleri Bakanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü temsilcisi Sayın Doktor Ziyaettin Kaygusuz'a söz verelim inşallah.

Buyurun Sayın Kaygusuz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK MÜŞAVİRİ ZİYAETTİN KAYGUSUZ – Ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Kamu Denetçiliği değerli temsilcilerinin ifade ettiği gibi, bizimle ilgili iki konu vardı, tavsiye kararı. Bu iki tavsiye kararına da Bakanlık olarak gerekli işlemleri yaparak uyduk.

Birinci olarak özel güvenlik görevlisiyle ilgili yapılan işlemlerde, biraz önce de ifade edildiği gibi, malum süreç nedeniyle 2016 yılında FETÖ terör örgütüyle irtibat ve iltisaklı olduğu gerekçesiyle PAK SAVUNMA İş Sendikası kapatılmış ve buraya üye olan 392 kişinin kayıtları silinerek üyelik konuları sonlandırılmış ve belgeleri iptal edilmiştir. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapmış olduğu müracaat neticesinde verilen tavsiye kararı üzerine tekrar bunun daha geniş kapsamda ve sadece üyelik değil, bununla ilgili diğer 3 konuda araştırma yapıldıktan sonra tekrar bir karar verilmesi şeklindeki tavsiye kararı üzerine bakanlığımızca 81 ile yazı yazılarak her il kendisi özel güvenlikle ilgili komisyonda kendilerine izin verme belge verme konusu görüşüldüğünden üç konuda 81 ile tavsiye kararlarında bulunulmuş, şu ana kadar yapılan en son aldığım bilgide 33 kişinin kimlik kartı iade edilmiş, 14 kişinin güvenlik soruşturması olumsuz şekilde değerlendirilmiştir. Söz konusu karara Hadise Türkş'le ilgili olarak 27 Kasım 2019 yılında Antalya Özel Güvenlik Komisyonu tarafından hakkında yapılan araştırma

neticesinde kendisine iptal edilen özel güvenlik görevlisi kimlik kartının iade edilmesi şeklinde karar verilerek kendisine tebliğ yapılmış oldu. Diğer konuyla ilgili olarak teknisyen yardımcısı Vural Ocak'la ilgili olarak hakkında yapılan disiplin işlemi tavsiye kararı üzerine gereği yapılarak kişinin mağduriyeti giderilmiş oldu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet üstadım teşekkür ediyoruz. Özellikle özel güvenlik görevlilerine ilişkin talepler yine Dilekçe Komisyonu olarak bizlere sıklıkla intikal eden başvurular arasında yer almakta; bu meyanda tavsiye kararları doğrultusunda işlem tesis eden kamu kurumlarımıza teşekkür ediyoruz. Bu anlamda İçişleri Bakanlığımıza, merkez teşkilatı olan hem Emniyet Genel Müdürlüğümüze hem Jandarma Genel Komutanlığına, Dilekçe Komisyonu bilgi belge taleplerine hayli ayrıntılı raporlarla cevap veriyorlar onun için ayrıca hassaten teşekkür ediyoruz.

Açtığımız Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili 2018/103050, 2018/12500, 2018/166039 ve 2019/3448 numaralı başvurulara ilişkin kuruma verdiği tavsiye ve gönderme kararları yönünde uygulamaya gittiğini görüyoruz. Konuyla ilgili sırasıyla Kamu Denetçimiz Hüseyin Yürük, Özlem Tunçak ve Saadettin Kalkan'a sırasıyla söz verelim. 2018/12500 önce Sayın Yürük'le başlayalım.

Buyurun Sayın Yürük.

KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK – Sayın Başkanım, bu dosyamızda da şikâyetçi vekili tarafından Diyarbakır'ın Bağlar İlçesinde Anadolu Lisesine verilen malzemenin ilgili kurum tarafından ödemesinin tamamının yapılmadığına dair bir şikâyet vardı. Biz yine gerekli incelemeyi yaptık, bu ödememenin hukuki bir mesnede olmadığını görünce Millî Eğitim Bakanlığına tavsiye kararında bulunduk, Millî Eğitim Bakanlığı da bu tavsiye kararımızın ardından 18.529 Türk lirası olan geri kalan ödemesini yapmıştır.

Teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Üstadım, teşekkür ediyoruz. Tabii, bir şey söyleyeyim, bu arada hem hanımefendiye de dinlendirmiş olalım daha başlamadan. Yani hak arama müessesesi, önemli bir müessesesi şüphesiz yani bir hukukçu meslektaş olarak aslında keşke mesleği icra ettiğimiz yıllarda –değil mi Ali Haydar Hakverdi kardeşim- idarenin buna ilişkin hani 74'üncü maddesine 2010 zannedersem referandumuyla dercedilen bu hak arama müessesesinin ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Zamandan, usulden, ekonomiden hepsinden tasarruf, biz tekraren teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Tunçak.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum. 2018/12500 sayılı Kararımızda başvuran kaynaştırma öğrencisi olarak kabul edilen RAM'dan bu şekilde rapor alan oğlunun, ana sınıfına kaydında ön yargılar nedeniyle ana sınıf, öğretmeni tarafından ayrımcılığa uğradığını, bu nedenle de engelli oğlunun diğer veliler, çocuklar tarafından da dışlandığını, bu nevi benzeri bir şikâyet başvurusu olmuştu. Millî Eğitim Bakanlığıyla yaptığımız yazışmalar sonucunda Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na defaatle belirtilen başta çocuğun yüksek yararı ilkesi gereği engelli çocuklar dâhil tüm çocukların özel olarak korunduğu, bu itibarla şikâyete konu öğretmen tarafından çocuğa ve ailesine yönelik eylem ve tutum davranışların engelliliğe dayalı ayrımcılık kapsamına girdiği ve bu durumun çocuğun eğitim hakkının ihlal edilmesi sonuç ve kanaatine varılarak özel gereksinimli öğrencilere karşı olumsuz tutum ve davranışlarının değiştirilmesini teminen hizmet içi meslek eğitimi verilmesi, kaynaştırma eğitimine ilişkin olarak yaşanan sorunların ayrıntılı olarak tespiti, bu kapsamda yapılacak araştırma sonucunda ihtiyaçlar doğrultusunda uygun çözüm önerileri oluşturulması yönünde Millî Eğitim Bakanlığımıza tavsiye kararı verildi. Millî Eğitim Bakanlığımız hizmet içi eğitimlerin verildiğini, 2023 eğitim

vizyonunda yer alan “Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere yönelik hizmetlerin kalitesi artırılacaktır.” hedefini, kaynaştırma eğitiminin imkânları doğrultusunda geliştirileceğini ve yaşanan sorunların, çözüm ve önerilerin tespit, çözüm ve önerilerinin değerlendirilmesinin yapıldığı ifade etti.

Somut olay çerçevesinde ise hemen bir gözlem raporu hazırlandığı, hatta gözlem raporunun sonucunun uzayacağı öngörülerek ön rapor sonucunda çocuğun sınıf değişikliğinin hemen tedbirinin alındığı, koruyucu çalışmalar kapsamında rehberlik araştırma merkezinde kurulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunda “bireysel eğitsel değerlendirme” tanımlamasının tekrar yapıldığı, buna uygun eğitim ortamının hazırlandığını, önleyici çalışmalar kapsamında yine bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi tarafından ilkokuldaki öğrencilere bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yapılmasına karar verildiği, öğrencinin bu yönde desteklendiği, müdahale kapsamında ise RAM bünyesinde görevli Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca itiraz üzerine bireylerin yeniden eğitimsel değerlendirme ve tanımlamasının yapıldığı... Dolayısıyla hassasiyetle hem engelli hem küçük çocuğumuzun engellilikten dolayı ayrımcılığa ve eğitim hakkının ihlaline dayalı bu önemli konuda hassasiyetle yaklaştığı için Millî Eğitim Bakanlığımıza biz de teşekkür ediyoruz huzurunuzda.

İkinci karar ise (2019/3448) sayılı başvuruda. Biz, Kamu Denetçiliği Kurumu olarak 18 yaş altı çocuktan başvuru alan tek kamu kurumuyuz, herhangi bir veli, vasi veya vekâlet aramadan çocukların özellikle başvurabileceği bir çocuk “web” sayfamız, şikâyet mekanizması olmak suretiyle oradan direkt başvuru alıyoruz. İlk başvuru çocuk konusuydu ama babası tarafından yapmış bir başvuruydu. Bu başvuru ise bizi 18 yaş altı çocuğumuz tarafından yapılan başvuru. 2017 yılında matematik öğretmeni tarafından tüm sınıfa yapılan şiddeti bize şikâyet etmişti; gönderme kararı vererek Millî Eğitim Bakanlığımız orada bir soruşturma gerçekleştirmiş ve söz konusu öğretmen hakkında disiplin teklif edilmişti ve ceza tecziyesi olmuştu. 2017 yılındaki bu başvurudan sonra, çocuğa okulda sistemli bir şekilde eziyet ve mobbing yapıldığını, psikolojik durumunun ağırlaştığı -Rize’de bir okulumuz- burada müdürün kontrol sırasında başörtüsünü açmaya yeltendiğine varacak şekilde çeşitli iddialarını bize ulaştırdı, içinde çok vahim ve çocuğu psikolojik açıdan, Kamu Denetçiliği Kurumuna 2017’de başvurmasından kaynaklı devam eden şikâyetlerini gördük. Hatta biz bu konuda bizi Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanımızı ziyarete gittik uzmanlarımızla birlikte, konuyu ele aldık ve oradaki istişareye dayalı olarak bir gönderme kararı gönderdik ve teftişinin yapılmasını istedik bazı hususlar dikkate çekilerek olayla. Bunun sonucunda, Millî Eğitim Bakanlığımız Teftiş Kurulunun yaptığı soruşturma, idari soruşturma neticesinde idari yönden okul müdürünün yöneticilik görevinden alınması, disiplin yönünden ise müdüre ayrı ayrı uyarma ve aylıktan kesme disiplin cezası verilmesi, okul müdür yardımcısına uyarma cezası, fen bilimleri öğretmenlerine ayrı ayrı uyarma ve kınama cezaları, İngilizce, beden eğitimi ve spor dersi öğretmenlerine kınama cezası, Türkçe öğretmenine uyarma cezası olmak üzere okuldaki hem idari hem disiplinsel yönden, biz çünkü hak arama kültürünün... Biraz evvel Sayın Vekilimiz, Başkanımızın belirttiği gibi hani “Keşke bizim zamanımızda olsaydı.” Çocukları bu yönde teşvik eden bir kurum olarak da bu dosya bizim açımızdan her açıdan önemli oldu. Millî Eğitim Bakanlığımızın bu hak arama kültürünün yerleşmesi bakımından bize verdiği destek ve olaya hassasiyetle yaklaşmasını biz de takdirle karşıladık.

Teşekkür ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Kalkan, buyurun üstadım.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN - Sayın Başkanım, bize yapılan başvuruda Trabzon’da “Ahmet İnce” isminde bir okul müdürümüz, ilkokul müdürümüz yapılan bir atamayla başka bir okula öğretmen olarak atanıyor, iptal davası açıyor, iptal davasıyla on beş ay sonra yapılan atama iptal ediliyor ve eski görev yerine okul müdürü olarak tekrar başlıyor. Okul müdürleriyle, sanıyorum, öğretmenlere ödenen ek ders ücretlerinde hafif biraz farklılık var, o da o süre içerisinde mahkemenin iptal kararını

önce bizden talep edilen bu mülakatlardaki sıkıntı son iki mülakatta... Şimdi yeni müracaatları da alıyoruz, bu mülakatlarda da aynı puanı vereceğiz. Bu açıdan önemsiyoruz, Kamu Denetçiliğinden gelen bütün müracaatları kısa süre içerisinde neticelendiriyoruz.

Ben tekrar kendilerine teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Genel Müdürümüze ve ekibe teşekkür ediyoruz biz de.

Millî Savunma Bakanlığımız var. Millî Savunma Bakanlığımızla arzu ederseniz devam edelim.

Bakanlığımızın (2019/6133) ve (2019/8018) numaralı başvurulara ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararlarına uyum sağladığını görüyoruz.

Konuyla ilgili Kamu Denetçisi Yahya Akman’a söz vermiş olalım.

Buyurun Sayın Akman.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN - Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Millî Savunma Bakanlığımız, FETÖ darbe girişimi sırasında 2016 sonları ve 2017 başlarında... Birçok devlet kurumumuzun yaşadığı çalkantıyı ben şahsen bu görevde olmam nedeniyle iyice hissettim. Yani bazen muhatap olan kişileri bulmakta veya o cevapları almakta zorlandığımız oldu ama son iki yıldır, son iki buçuk yıldır çok düzenli bir şekilde bizimle iş birliği yaptıklarına şahit oluyoruz. Bu iş birliğinin bir boyutu malumunuz genel anlamda kanunda özellikle yaptırım dahi belirtilmiş olan bilgi, belge taleplerimize verilen cevaplardır. Bilgi, belge taleplerimizin yeterli, doyurucu bir şekilde cevaplandırılması meselesi bizim vereceğimiz kararlar açısından en önemli husustur. Bu anlamda Millî Savunma Bakanlığımızı tebrik etmek istiyorum önümüzdeki işler itibarıyla yaklaşımlarını bildiğimden dolayı.

Sizin ifade etmiş olduğunuz iki konuyla alakalı meselenin birincisi, devlet memuru olduğu hâlde Millî Savunma Bakanlığındaki bir memurluk imtihanına girdiği zaman, kendilerinin çıkarmış olduğu, aslında diğer mevzuatlarla da biraz çelişki içeren yani insanların ilerleme hakkına, meslek değiştirme hakkına vesairesine bir nevi engel olan bir hükmü, yaptığımız itiraz ve verdiğimiz tavsiye kararı neticesi kurum diğer birçok kurumumuzda olduğu gibi bu engeli kaldırdı. Yani memur olan bir kişinin Millî Savunma Bakanlığındaki herhangi bir pozisyona müracaat edebilmesi için memur olmasının engel kabul edilmesi şartı kaldırılmış oldu tavsiye kararımız neticesinde.

Tabii, Sayın Başkanım, siz de takdir edersiniz ki arkadaşların verdiği örneklerde de, bizim de demin verdiğimiz örnek de dâhil bazen bir konumuz binlerce insanı, on binlerce insanı da ilgilendirebiliyor, o açıdan çok önemli, mesela bu da öyle bir konu. Yani muhtemelen her memur alımına belki binlerle, belki on binlerle ifade edilen insanların başvuru yaptığını düşünürseniz onlar açısından bir engelin kaldırılmış olduğunu tavsiye kararı neticesi öğrenmiş oluyoruz. Bu konuda teşekkür ediyoruz.

Bendeki bütün konuları şöyle bir özelliği de var: “İkincil mevzuat” dediğimiz yani bazen Anayasa’ya, bazen temel kanunlara, altına imza atmış olduğumuz uluslararası anlaşmalara, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne veya yüksek yargı mahkeme kararlarına aykırı olabilecek nitelikteki genelgedir, tüzüktür, tamimdir vesairedir birtakım kararların düzeltilmiş olmasından da mutluluk duyuyoruz. Zaten bu kurumun oluş amacı da bu.

İkinci konumuz ise yine aslında bir tane örnekten hareketle birçok vatandaşı ilgilendirebilecek bir konuydu. Malumunuz son birkaç yıldır Türkiye bedelli askerlik meselesini çok yoğunlukla konuşuyor. Bu bedelli askerliğin iki ayrı versiyonu çıkarıldı, önce bir geçicisi, daha sonra sürekli çıkarıldı. Bedelli askerliğe hak kazanmış olduğu hâlde bakaya işlemine tabi tutulup kendisine idari para cezası verilen bir vatandaşımızın daha sonra, bedelli askerlikten yararlandıktan sonra bu bedelin kendisinden alınmaması gerektiğini ifade etmesi, bizim de kendisini bu konuda haklı bulmamız ve Millî Savunma Bakanlığına

verdiğimiz bir tavsiye kararı neticesi kendisiyle ilgili alacağın terkin edildiğini öğrenmiş oluyoruz ki bu da isabetli bir karar olmuştur, muhtemelen benzer nitelikteki birçok gencimiz için de emsal teşkil ettiği için bu idari para cezası ya salınmamıştır veya salınan idari para cezaları terkin edilmek suretiyle durumun düzeltilmesi cihetine gidilmiştir.

Ben tekrar vasitanızla Millî Savunma Bakanlığımıza ve bize uyum gösteren bütün kurumlarımıza teşekkürümü ifade etmek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Üstadım, biz de teşekkür ediyoruz.

Başvurulara ilişkin Millî Savunma Bakanlığımızca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Değerli Komutanımız var yanımızda. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürümüz Hâkim Tuğgeneral Sayın Mehmet Avcıoğlu'na söz veriyoruz.

Buyurun Sayın Avcıoğlu.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ HÂKİM TUĞGENERAL MEHMET AVCIOĞLU - Başkanım, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birinci başvuru, 2018 yılı Millî Savunma Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü tarafından ,Personel Temin Daire Başkanlığı tarafından devlet memurları kanununda daha önceki görevde çalışmama şartının kaldırılmasıyla ilgili olarak yapılan bir müracaat bize tavsiye kararı olarak Kamu Denetçiliği Kurumundan geldikten sonra, biz bundan sonra ki sınavlarda ve müracaat hâlinde bu şekildeki bir şartın ortadan kaldırılmasını, az önce Sayın Kamu Denetçimizin belirttiği gibi, herkesin meslek değiştirme, meslekte yükselme hakkının olduğu, bunların da kısıtlanamayacağı düşüncesiyle Sayın Kamu Denetçiliği Kurumunun yapmış olduğu bu tavsiye kararına uyduk ve bundan sonraki şeylerde de, alımlarda da bu şartı personel temin merkezimiz aramadan bütün memurların alım faaliyetlerinde bu şekilde hareket etmektedir.

İkinci şeyle ilgili de malum herkesin, her Türk vatandaşının hem hakkı ve hem de Anayasa göre ödevi olan askerlik göreviyle ilgili olarak bedelli askerlikten yararlanmak isteyen bir vatandaşın daha önce bakaya kalmasından kaynaklanan bu para cezasıyla ilgili yaptırımıyla ilgiliydi.

Bizde zaten mevzuat hükümleri gereğince de askerlik hizmet süresi içerisinde bu idari para cezalarının tahsili erteleniyordu. Biz de aynı şekilde, bu Sayın Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından bize bu şekilde şey yapılan bu uygulamayla ilgili uyum kararı gösterdik ve bundan sonraki bütün bu tür olaylarda da aynı şekilde bu Kamu Denetçiliği Kurumunun vermiş olduğu tavsiye kararı gereğince bizim Asker Alma Genel Müdürlüğü tarafından uygulama bu şekilde yürütülmektedir. Bende bu konuda teşekkürlerini, bize karşı yani bu şekilde Millî Savunma Bakanlığı tarafından tavsiye kararına uyum konusunda ki bizim kararlarına uyduğumuzdan dolayı teşekkürlerini... Biz de kendilerine teşekkür ediyoruz. Burası hukuk devleti biz de kanun, hukuk ne diyorsa ona uymakla yükümlüyüz ve onlara uymaya çalışıyoruz.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Avcıoğlu'na biz de çok teşekkür ediyoruz Komisyonumuz olarak.

Tabii burada kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarımız var; olumlu kısımları bitirdikten sonra, inşallah, size arzu ederseniz söz verelim, olumsuz kısmına da geçeceğiz. Tabii baştan peşinen pazarlık ettik onu söyleyelim; azıcık toplantı rahatlasın, bir kere, olumlu kararlara teşekkür edeceğiz dedik, yani o marifet iltifata tabidir.

Yasama uzmanı arkadaşlarımız uyarıyorlar, diyorlar ki : “Vekilim -Millî Savunma Bakanlığı konuşurken ya da Dışişleri -bakın ,bunlar bize daha iyi cevap veriyor daha çok bilgi, belge gönderiyor”. Herhalde uyma oranı anlamında Millî Savunma Bakanlığının gösterdiği hassasiyete Sayın Genel Müdürlüğümüz nezdinde Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz ilgili arkadaşlara teşekkür ediyoruz.

Bu elbette ki hukuk devletinın gereklerinden bir tanesi ama netice itibarıyla insan; devleti oluşturan organizmanın içerisinde de o kurum içerisindeki insanlardan mütevellit. Hem Kamu Denetçiliği Kurumumuza hem Komisyonumuza verdiği cevaplar anlamında, uyma anlamında da olumlu yaklaşımlar açısından teşekkür ediyoruz, çünkü Millî Savunma Bakanlığı hassaten önemli bir bakanlık belki bir takım işler daha böyle gizlilik esasına, güvenlik mülahazası nedeniyle daha bu konuda ayrı bir disiplini olan bir bakanlığımız. Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezimizle ilgili devam edelim arzu ederseniz.

ÖSYM’nin (2018/101023) ve (2019/7553) numaralı başvurularına ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararlarına uyum sağladığını görüyoruz.

Konuyla ilgili açıklama yapmak üzere Kamu Denetçisi Arif Dülger’e söz verelim inşallah.

Buyurun Sayın Dülger.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Sayın Başkanın, Komisyonun değerli üyesi milletvekilleri ve değerli katılımcılar; öncelikle hepinizi hürmetle ve muhabbetle selamlıyorum.

ÖSYM, bildiğiniz gibi, milyonlarca öğrenciyi ve katılımcıyı ilgilendiren sınavları YÖK mevzuatı çerçevesinde, YÖK’ün kararlarına dayalı olarak ve ilgili mevzuat doğrultusunda gerçekleştirmektedir. Geçtiğimiz yıl yaklaşık 10 milyon civarında öğrenci ve diğer meslek mensubu katılımcının katıldığı bir sınav yapılmıştır. Dolayısıyla bu kadar çok geniş katılımlı sınavlarda bir takım uygulamalar bazı mağduriyetleri doğurabilmektedir. Bu durum istenmese de vakidir ve bazı olaylarda televizyonlara bile yansımaktadır. Öncelikle 2017-2019 yıllarında ÖSYM ile ilgili olarak kurumumuz ve bizim birimimiz 19 tavsiye kararı ve 30 adet de ret kararı vermiş bulunmaktadır. Bu verilen tavsiye kararlarından birkaç tane örnek verirsek, geçmiş yıllarda “15 dakika kuralı” olarak bilinen “9.45 kuralı”yla ilgili bir kararımız vardı. Başvuru süresini kaçırana geç başvuru günü belirlenmesi, toplu iğneyle sınava giren başörtülü adayın sınavının geçerli sayılması, tüm sınavlarda nöbetçi nüfus müdürlüklerinin açık olması, İngilizce olarak yapılan elektronik yabancı dil sınavının Almanca ve diğer dillerde de yapılması veya engelli adayların birtakım araçlarıyla sınava girmesi gibi konular da ÖSYM tarafından kararlarımıza uyulduğunu görmüş bulunmaktayız. Elbette ki bu kadar yüksek katılımlı sınavlarda bazı kararlarımıza tabii ki uymadığı da ortadadır. Bunlardan bir tanesi, Yükseköğretim Kurumları Sınavı ücretini ödeme sistemine girdiği hâlde verilen online hata sebebiyle ücretini yatırmadığı bilgisiyyle sınava alınmayan öğrencilerin yaptığı başvurulardır ki bu yıl benzer başvurular da kurumumuza gelmiştir. Bu toplantıdan önce Sayın ÖSYM Başkan Yardımcısı Cengiz Bey’le yaptığımız ön görüşmede bu noktada epey mağduriyet olduğunu, 2 bin küsur civarında öğrencinin geç ödeme günü belirlenmesine rağmen -bu sene 18-20 Mart tarihleri arasında sistemini açtı ÖSYM- kendisine herhangi bir mesaj gitmeyen veya geç mesaj gitmesi sebebiyle ücretini yatıramayan 2 bin civarında öğrenci olduğu anlaşılmıştır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – İnşallah onu ikinci kısımda, olumsuz kararlar kısmında değerlendirelim.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Tabii, sanırım orada da değerlendirilecek.

Bunun gibi, kararlarımıza uyulmayan işlemler de olmaktadır.

Şimdi, söz konusu (2018/12123) dosya numaralı, bir öğrencimiz KPSS lisans sınavına girmek için 2018 yılında okuluna giderken nüfus cüzdanını düşürür ve en yakın kaymakamlığa gittiğinde nüfus müdürlüğünün kapalı olduğunu görür ve e-devlet sistemi üzerinden aldığı kimlik bilgilerini ihtiva

eden çıktı ve ehliyetiyle sınav yerine gitmesine rağmen sınavla alınmaz. Bunun üzerine kurumumuza bu kişi başvurur. Başvurusunda, giremediği sınavın kendisine yönelik tekrarlanmasını ve nüfus müdürlüklerinin açık tutulmasını talep etmiştir. Esasında, ÖSYM bu tip nüfus müdürlüklerinin açık olmasıyla ilgili başlangıçta yalnızca ön lisans ve ortaöğretimle ilgili KPSS sınavında ve YKS sınavında nüfus müdürlüklerinin açıyordu, diğer sınavlarda nüfus müdürlüklerinin açılmasını temin etmiş değildi. Bu, tabii ki İçişleri Bakanlığıyla da alakalı bir durum ancak bunun tedbirini tabii ki ÖSYM'nin alması gerekiyordu. ÖSYM Başkanlığı ilgili mevzuat gereği, resmî çalışma gün ve çalışma saatleri dışında nüfus müdürlüklerinin açık olmasını sağlamak gibi bir görev ve yükümlülüğünün bulunmadığını, nüfus müdürlüklerinin açık tutulması uygulamasının sınavla girecek aday sayısının en fazla olduğu EKS ve KPSS ortaöğretim, ön lisansla sınırlı olarak yapıldığını, nüfus müdürlüklerinin resmî çalışma saatleri dışında açık tutulmasına karar verme yetkisinin İçişleri Bakanlığına ait olduğunu bize verdiği cevaplarda belirtmiştir. İçişleri Bakanlığı da herhangi emir ve talimat bulunmadığından ilçe nüfus müdürlüğünün açık olmadığını, ilgili kurum tarafından merkezî sınav günlerinde talep edilmesi ve bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde nüfus müdürlüklerinin açık tutulduğu belirtilmiştir. Kararda, sınav merkezlerindeki nöbetçi nüfus müdürlüklerinin açık bulundurulması için gereken adımların atılmasıyla ilgili mevzuat gereğince ÖSYM'nin görev ve sorumluluğunda olduğu belirtilerek başvuranın yeniden sınavla alınması talebinin reddine karar verdik ancak tüm sınavlar için merkezlerde nöbetçi nüfus müdürlüğü uygulamasına geçilmesine yönelik ÖSYM ile İçişleri Bakanlığına 29 Ocak 2019 tarihinde kurumumuz tavsiyede bulunmuştur. ÖSYM Başkanlığı, uygulamayı diğer tüm sınavlar için genişleterek kararımıza uymuş bulunmaktadır. ÖSYM tarafından yapılan sınavlara geçen yıl 10 milyon öğrencinin girdiği dikkate alındığında bu uygulamanın ne kadar gerekli ve yerinde olduğu anlaşılacaktır. Ayrıca, ÖSYM'nin konuya hassasiyetle yaklaşarak kararımıza uyması takdire şayandır.

Teşekkür ederim efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, biz teşekkür ediyoruz Sayın Dülger.

Söz konusu başvuruya ilişkin ÖSYM’ce yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere Başkan Yardımcısı Sayın Doktor Cengiz Ceylan var aramızda.

Sayın Ceylan, buyurun.

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Sayın Başkanım, ben sondan başlayayım müsaade ederseniz.

Arif Bey’in ifade ettiği öğrencilerimiz -adaylarımızı daha doğrusu ama bu daha çok YKS için geçerli- ödeme sistemlerine giriyorlar, ödeme sistemine girdikten sonra “İşleminiz başarıyla gerçekleşmiştir/gerçekleşmemiştir.” yazısını görmeden sistemi kapatıyorlar. Bu tür arkadaşlarımız mağdur oluyorlar. Kendilerine mesaj gönderiyoruz, ek kayıt olma hakkı verdiğimiz hâlde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Hocam, olumsuz örnekleri yalnız ikinci bölümde devam edeceğiz.

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Yok, buna cevap vereceğim, olumlu diye söyleyeceğim.

Buna rağmen bu sene de 2 bin küsur kişiyi tespit ettik, bu sabah itibarıyla gelen baskılar... Tabii, bunları teknik olarak çözmenin de zorluklarını dikkate alıyoruz. Milletimizin, şöyle söyleyelim, devletin, ceberut devletten hizmetçi devlet anlayışına evrildiği bir dönemde biz de bir kamu kurumunun parçası olarak elbette ceberut devlet değil, hizmetçi devlet anlayışıyla hareket etmeye çalışıyoruz ama buna teknik imkânlarımızın... Bizim biraz kapalı bir kurum olduğumuzu çoğunuz zaten biliyorsunuz. Burada “deadline”lerimiz var, her gün için günlerimiz, çalışma saatlerimiz çok belirli olarak yürüyor, bunları hiçbir zaman bir saat bile aşamıyoruz, teknik olarak bunları takip etmek zorundayız, yılda 50 tane sınav yapıyoruz dolayısıyla bunlara bir hâle gelmemesi açısından bu tür aksamalar meydana

geliyor. Bu sabah itibarıyla bir çözüm yolu bulduk, inşallah ayın 4'ü itibarıyla -herhâlde ben gelirken ilan edilmiştir bu- bu tür arkadaşlarımız yeniden kayıtlarını yaptırabilecekler, ödemelerini de yapabilecekler, bu konuyu da böylece çözmüş olacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Teşekkür ediyoruz Hocam, iyi bir haber almış olduk, olumsuzdu çünkü ilk başta.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ne zaman başlıyor?

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Bir gün içerisinde yani 4'ünde.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 2 bin kişi mi var?

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – 2 bin kişi. Bizim tespit ettiğimiz öyle, fazlası varsa onlar da müracaat edebilecekler. Kamuoyuna duyurulacak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – – Süper.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunun tespitini nasıl yapacaksınız? Mesela, o ödemeyi yapmış...

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Yaptık efendim. Bankacılık sistemi üzerinden tevessül etmiş olan herkese bu imkânı sağlamış olacağız.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Çok güzel. Yani hiç başvurmayanlar veya yatırmayanlar değil de bu bir şekilde bu çabayı gösterenlere bu hak verilecek.

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Bu çabayı gösterenler tespit edilebiliyor “log”lar üzerinden.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yani en azından mağduriyet kalmayacak. Dünden beri çok yoğun bir baskı var bununla ilgili.

ÖSYM BAŞKAN YARDIMCISI CENGİZ CEYLAN – Yok, kalmayacak, tüm bunlar ortadan kalkacak; tabii onlar da buna kulak verirlerse.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, Ali Haydar, iyi bir haber almış olduk değil mi öğrenciler açısından? Bunu ÖSYM olarak da iyi duyurmak lazım. Siyaset olarak belki biz de kamuoyuyla her siyasi parti grubu paylaşırsa isabet olur; en azından Komisyon üyesi arkadaşlarımız Dilekçe ve İnsan Hakları Alt Komisyonu, karma komisyonu olarak...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bu, Komisyonun bir başarısıymış gibi olsaydı daha iyiydi de zaten halletmişler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Biz hesabı kendimize yazarız Ali Haydar, Komisyon olarak; Kamu Denetçiliğiyle beraber.

Kıymetli Başkanımıza, denetçi arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi pek çok gencimiz açısından önemli bir kurum, ben de bir aile babasıyım; çocuğumun biri geçen sene girdi, biri bu sene hazırlanıyor, bir iki sene sonra o da girecek, yeğenlerimiz var. Bu anlamda olumsuzluk ve mağduriyet yaşanmaması adına KDK kararlarına uyum sağlamaları ziyadesiyle bizleri sevindiriyor. Biz teşekkür ediyoruz bu anlamda.

Şap Enstitüsü Müdürlüğümüze bir konuya ilişkin bir tavsiye kararımız var. (2018/74044) numaralı başvuruya ilişkin, Müdürlüğümüz kurumun verdiği tavsiye kararı yönünde işlem tesis etmiştir.

Konuyla ilgili açıklama yapmak üzere Kamu Denetçisi Sadettin Kalkan'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kalkan.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, Şap Enstitüsünde görev yapan laboratuvar teknikeri bir hanımefendi -Berrin Müzeyyen Alpay- yaklaşık yirmi yıldır veteriner hekim ve AR-GE koordinatörü olarak orada görev yapıyor. Son iki yıl içerisinde yönetimde meydana gelen birim amiri değişikliği, yönetim değişikliğinden sonra kendi biriminde, laboratuvarında bir çeteleşme, bir gruplaşma meydana geliyor ve o grubun uzun zaman, bir yıl, iki yıl süreyle tacizine, sözlü tacizine ve mobbing uygulamalarına maruz kalan bir hanımefendi. Bunu zaman zaman dile getirmekle birlikte, ileri seviyelere ulaştığında amirlerine ve müdürlüğe başvuru yaparak yapılan muamelelerin uygun olmadığını ve disiplin soruşturması yapılması gerektiğini, kendisine karşı yapılan mobbing uygulamalarına ilişkin inceleme ve araştırma yapılmasını istemesine rağmen beklenen soruşturma ve inceleme yapılmamakla birlikte, kendisine tanık olacak insanların da baskı yapılarak bu tanıklıklarından vazgeçirilmesi, ayrıca kamera görüntülerinin de silinmesi suretiyle sanki kendisi bu eylemleri uyduruyormuş, isnat ediyormuş veya iftira atıyormuş gibi bir sonuca, bir şeye düşüyor ve disiplin soruşturmaları bu kez kendisi aleyhine yapılıyor ve disiplin cezası veriliyor, kendisi laboratuvardan uzak, boş bir odaya gönderiliyor ve o orada görevlendiriliyor. O odada hiçbir memurun veya bir teknik insanın çalışabileceği ortam olmadığını görünce ne kadar başvuru yapsa da ortamını değiştiremiyor, ondan sonra da bize, Kamu Denetçiliğine başvuru yapıyor ve Kamu Denetçiliğine içinde bulunduğu ortamı anlatıyor. Biz de anlatılanların doğru olup olmadığını mutlaka yerinde tespit etmemiz kanaatiyle 2 uzman arkadaşımı, Koordinatör Didem Hanım’la birlikte bir uzman arkadaşımı habersiz bir şekilde belirtilen yere, birime gönderiyoruz ve arkadaşlarımız gidiyorlar, tespitini yapıyorlar ve dilekçesinde bahsedildiği gibi bir ortamla karşılaşıyorlar, bunu zapturapt altına alıyorlar. Fakat yine birim amirleri, yöneticiler kendilerinden izin alınmadan Kamu Denetçiliğine başvuru yapıldığı gerekçesiyle yeniden disiplin soruşturması, birtakım savunmalar isteniyor ve uygun olmayan muameleler yapılıyor kendisine karşı. Buna da itiraz ediyor ama hiçbir başvurusu gündeme alınmıyor. Bize başvuru yaptığı ve bizim onlardan habersiz yerinde tespitler yaptığımız için daha fazla baskı uygulanmaya başlanıyor ve kendisi tarım il müdürlüğüne tayin ediliyor, ilçelerden birine gönderiliyor, Ankara’nın ilçelerinden bir tanesine ve lojmandan bir an önce çıkması için tebligat yapılıyor. Bizim bu araştırmalarımız sonucunda bunun açık ve net bir mobbing olduğu gerekçesiyle verilen bütün disiplin cezalarının ve kendisine yapılan muamelelerin kaldırılması, eski görevine iade edilmesi, atamanın durdurulması ve Şap Enstitüsünde yeniden görevlendirilmesi için bir tavsiye kararı gönderdik. Tavsiye kararımıza, Tarım Bakanlığının üst yetkilileri, benim tahminim -biraz önce bir yönetici arkadaşım bireylerin kendi kişisel davranışlarından kaynaklanan birtakım olumsuzluklarla ilgili konuştu, evet ben de katılıyorum bu görüş- bundan, olup bitenlerden habersizdi ve bizim tavsiye kararımız üzerine haberdar olunca bu yöneticileri görevden aldılar ve bizim verdiğimiz tavsiye kararına, Kamu Denetçiliğinin tavsiye kararına uydular. O kişi eski görev yerine geri döndü, disiplin cezaları kaldırıldı. Maalesef, o yönetici arkadaşlar ve diğer soruşturmayı yürütenler görevlerinden alınmak gibi olumsuz bir sonuçla karşılaştı.

Tavsiye kararına Şap Enstitüsü ve Tarım Bakanlığı gayet iyi bir şekilde uymuştur. Ben de sizin huzurunuzda, uyan yöneticilere teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Biz de bu konuda idaremize ve size teşekkür ediyoruz.

Şahıslar için olumsuz olmuş ama insan hakları ve vatandaş açısından, hak arama müessesesi açısından da olumlu bir netice olmuş. Biz teşekkür ediyoruz.

Yine, Komisyon olarak burada şunu söylemekte bir beis yok: Siyasi parti ayrımı yapmaksızın hepimiz aslında burada bir görevi ifa ediyoruz, buradaki bürokratlarımız bir görevi ifa ediyor, hepimizin derdi, meramı, muradı bu mekanizmayı çalıştırmak; insanımızı hem temel hak ve özgürlükler noktasında hem yaşama noktasında o muasır medeniyet seviyesine taşımak. İşini yapmayan insanların görevlerinden alınması kadar çok normal bir şey yok bence. Biz bu konuda idaremize, Bakanlığımıza

teşekkür ediyoruz, isabet olmuş. Çünkü bir kurum yukarıdan aşağıya doğru 1 kişinin bile orada küçükük mağduriyeti onun o vazifeyi ifa etmediği noktasındaki bir ortak mülhaza noktasına geliyor ki bu noktada KDK'ye teşekkür diyoruz.

Şap Enstitüsü Müdürümüz var. Bu hususa ilişkin işlemler hakkında kısaca bilgi vermek üzere Enstitü Müdürümüz Sayın Ertan Ağtürk var.

Buyurun Sayın Ağtürk.

TÜRKİYE ŞAP ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ ERTAN AĞTÜRK – Sayın Başkanım, saygı değer hazırun, Kamu Denetçiliği Kurumu denetçileri tarafından gelinmiş kurumumuza. Deddiği gibi, artık, odanın durumu herhâlde -o vakit ben yoktum kurumda- ama kullanılmayacak durumdaydı. Şu anda arkadaşımız...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Tek bir cümle: Sizin açınızdan da isabet olmuş. Tabi böyle bir de olumlu yönü de var.

TÜRKİYE ŞAP ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ ERTAN AĞTÜRK – Evet, daha uygun, daha güzel bir ortamda arkadaşımız, diğer arkadaşlarla birlikte çalışmasına devam ettirilmekte. Lojman olayı da dediğiniz gibi Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararı üzerine arkadaşımız lojmanda, görevine devam ediyor hatta yine Kamu Denetçiliği Kurumunun şey yaptığı, bu kendi yürüttüğü 2 tane proje vardı, bu projelerin başkanlığını yürütüyordu, biz bunu tekrar, işte komisyonumuzu topladık, oylamaya sunduk, tekrar arkadaşımıza verdik. Yine o projelerin liderliğini de yürütmekte devam ediyor. Daha şeffaf, daha saydam bir ortam yarattık. Arkadaşımızın huzurlu bir şekilde çalıştığına inanıyorum. İnşallah bundan sonra da herhangi bir problem, sorun olacağını zannetmiyoruz.

Saygılar sunuyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Eyvallah, saygı bizden. Biz her iki ekibe de kuruma da teşekkür ediyoruz. Özellikle mobbing iddialarıyla ilgili, ciddiyetle ele alındığından bahisle, hem bakanlığımıza hem bu konunun ciddiyetle üzerine giden KDK'ye teşekkür ediyoruz.

Arzu ederseniz, Noterler Birliği var, Noterler Birliği ile ilgili olumlu kararları neticelendirilmiş olacağı ve bir ara verelim, hem havalanma açısından hem usul ekonomisi açısından isabetli olur.

Türkiye Noterler Birliğiyle ilgili dosyayı da görüşerek toplantımızın olumlu yaklaşan kurum ve kuruluşlarla ilgili kısmı tamamlayacağız inşallah. (2018/1118) numaralı başvuruya ilişkin kısaca açıklama yapmak üzere Kamu Denetçisi Yahya Akman'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Akman.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Evet, Sayın Başkanım, Türkiye Noterler Birliği gerçekten bir hukuk kurumu, ciddiyetle çalışan bir kurum. Türkiye'de insanların kahir bir ekseriyetinin zaman zaman iş ve işlemleri nedeniyle gitmek durumunda olduğu bir kurum. Son yapılan bazı değişikliklerle de, yasal değişikliklerle de veraset belgesi dâhil olmak üzere günlük hayatımızı etkileyen birçok iş ve işlemin yapıldığı bir kurum. Biz aslında son iki üç yıl içerisinde yürürlüğe konan, Noterler Birliği tarafından karar alınan, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülen bu nöbetçi noterlik meselesi de dâhil olmak üzere bu kredi kartıyla ödeme yapılabilmesi meselesiyle ilgili olarak vatandaşlarımızın yaptığı başvuruları çok makul bulduk. Bununla ilgili görüşmeler oldu. Sağ olsun, başkanımız huzurda ve heyeti kurumumuzu ziyaret ettiler. Biz bunu diğer kurumlardan da zaman zaman bu tip ziyaretleri görüyoruz. Bunlara teşekkür ediyoruz, nasıl bir çözüm bulabiliriz, ne yapabiliriz noktasında uzun uzadıya istişareler yapıyoruz, yazışmalar yapıyoruz. En sonunda vermiş olduğumuz bu karar da öyle zannediyorum milyonları ilgilendiren bir karar. Çünkü Noterler Birliği, evet, birtakım internet imkânlarını, birtakım bilişim imkânlarını kullanmaya başlamıştı ama son yıllarda bu artarak devam etti. Yani devletin o hantal yapısıyla ilgili konu bazı devlet birimlerinde giderilmiş olduğu hâlde, bir kısım

şeyler noterlerde devam ediyordu yani insanlar sıra beklemek zorunda kalıyordu vesaire. Bunların tamamıyla ilgili iyileştirme olduğu gördük. Bu da onlardan bir tanesi idi. Ben teşekkür ediyorum bu uyum için, tavsiye kararlarımıza gösterdikleri bu uyum için teşekkür ediyorum.

ALT KOMİZYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, bir avukat olarak biz de teşekkür ediyoruz.

Misafirimiz, bu konuda, Birlik Başkanımız Sayın Dursun Cin de var, Sayın Genel Sekreterimiz İbrahim Gül de var, hangisi arzu ederse...

Buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANI DURSUN CİN – Sayın Başkanım, başta siz olmak üzere, değerli komisyon üyelerimize ve heyetimize saygılarımı sunuyorum.

Bizim konumuz diğer konulardan biraz daha farklı; herhangi bir mağduriyet, herhangi bir husumet konusu yok. Bir hizmetin başlatılması konusu var. O yönüyle de güzel bir konu diye düşünüyorum. Sayın Kamu Denetçimizin de belirttikleri gibi öncelikle iltifatları için çok teşekkür ediyorum. Biz noterliklerde kredi kartı uygulaması konusunda Türkiye Noterler Birliği olarak zaten uzun yıllar çalışıyorduk, ancak bankalarla komisyon konusunda bir türlü çözüme ulaşamamıştık. Vesile oldukları için biz, öncelikle noterler ve Noterler Birliği olarak Kamu Denetçiliği Kurumuna bu anlamda müteşekkirimiz. Kendilerinin girişimiyle, verdikleri kararlar ve başta Adalet Bakanımız Sayın Abdulhamit Gül'ün talimatlarıyla, direktifleriyle biz de Noterler Birliği olarak bu çalışmaları hızlandırdık. Çok kısa süre içinde olumlu sonuçlara ulaştık ve kredi kartı uygulamasına geçen yıl 6 Nisandan itibaren başladık. Ve gördük ki gerçekten bunun bir ihtiyaç olduğu ve vatandaşlara çok büyük kolaylık sağladığı noktasında gerçekten çok olumlu izlenimlerimiz, gözlemlerimiz var.

Yine, efendim, bildiğiniz gibi, biz kamu hizmeti yapıyoruz ama sivil bir kuruluş olarak görev yapıyoruz yani vatandaşla bire bir temas hâlindeyiz; o nedenle, vatandaşların talepleri, ihtiyaçları bizim için her zaman öncelikli olmuştur. Biz de bu ihtiyaçların arkasında kalmayarak, önünden gitmek suretiyle, başta teknolojik gelişmeleri sıkı bir şekilde takip ederek, uygulayarak hukuki anlamda insanların, işlem ilgililerinin yaptıkları işlemlerle ilgili hukuki güvencelerinin sağlanması, bu anlamda toplumsal barışa özellikle önemli bir katkıda bulunmak ve aynı zamanda yargının da iş yükünün azaltılması ve ihtilafların doğmadan önlenmesi yönünde çok önemli bir işlevi yerine getirmekteyiz.

Kredi kartı uygulamasıyla birlikte güvenli ödeme sistemini de getirdik; özellikle araç satışlarında ya da para alışverişi olan diğer işlemlerde para alışverişi ve ödemeleri sırasında taraflar arasında yaşanan birçok olumsuzluğu da bu şekilde önleyecek bir sistem getirdik. Ancak sistemimiz henüz çok tanınmadığı için kredi kartı kadar yaygınlaşmadı, onu da yaygınlaştırmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Aynı zamanda, vatandaşlarımızın -Sayın Kamu Denetçimizin de belirttiği gibi- noterliklere geldiğinde rahat bir ortamda, fazlaca zaman harcamadan işlemlerini, işlerini çok kolay bir şekilde çözebilmeleri yönünde de tedbirlerimiz devam ediyor, çalışmalarımız devam ediyor. E-randevu sistemi, avukatların e-imzasıyla ihtarname ve ihbarnamelerini noterliklere gelmeden yapabilmeleri ve benzeri uygulamaları geçtiğimiz dönemde hayata geçirdik. Bundan sonrası için de çok daha güzel projelerle vatandaşımıza hem yerinde hem kolay hem hızlı hem de olabildiğince maliyeti düşürerek hizmet vermek adına gerçekten çok ciddi gayretlerimiz var, çalışmalarımız var. Bu çalışmalarımızda da paydaş kurumlarımızla koordineli bir şekilde ve uyum içinde çalışıyoruz. Bize destek olan tüm kurum ve kuruluşlara, temsilcilerine huzurlarınızda bir kere daha teşekkür etmek istiyorum.

Tekrar saygılar sunuyorum efendim.

ALT KOMİZYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Kıymetli Başkanım, biz de teşekkür ediyoruz.

Dilerseniz on dakika mola verelim, içeriği havalandıralım.

Olumlu sunumlarını yapan kurum temsilcilerine de -eğer sunumları yoksa olumsuz kısımda- teşekkür ederim; onları da uğurlayalım, ödüllendirmiş olalım.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 15.08

İKİNCİ OTURUM
AÇILMA SAATİ: 15.30
BAŞKAN: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Toplantının ikinci bölümünün de açmış olalım inşallah.

İkinci bölümde, olumsuz yaklaşan kurum ve kuruluşların dinlenmesi kısmı var. Alt Komisyon toplantımızın ikinci bölümünde KDK tavsiye kararlarına olumsuz yaklaşan kurum ve kuruluşlarla devam edeceğiz inşallah.

1'inci sırada Millî Eğitim Bakanlığı var, Millî Eğitim Bakanlığıyla başlamış olalım.

(2018/156063) ve (2019/4982) numaralı başvurulara ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararlarına uyulmadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili sözü sırasıyla Kamu Denetçisi Saadettin Kalkan ve Yahya Akman'a veriyorum.

Buyurun Sayın Kalkan.

EROL KAVUNCU (Çorum) - Ben bir söz alabilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Erol Ağabey'i göndermeden Sayın Vekilime bir söz vermiş olalım.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Evet, müsaadeniz olursa...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Buyurun Sayın Kavuncu.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Hak arama kültürünün gelişmesi ve hakkaniyetin teslim edilmesi adına Kamu Denetçiliği Kurumumuza ve olumlu cevap veren kurum ve kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, Millî Eğitim Bakanlığının bir uygulamasıyla ilgili yaptıkları tavsiye kararının okul müdürü ve ek ders vesaire uyulduğundan hareketle, 28 Şubat süreciyle ilgili, gerek 28 Şubat sürecinde veya 12 Eylülde veya başka zamanlarda kamunun hukuksuz olarak görevine son verdiği veya görevden aldığı kişilerin bir süre sonra mahkeme kararıyla haklarının teslim edildiği aradaki boşluğun ama tamamının devlet tarafından karşılanması yani emekliliğe esas olarak vesaire özlük haklarının veya bir şekilde borçlanma yoluyla o hukuksuzluğun giderilmesi noktasında bir yasal düzenleme gerektiği tavsiyesinde bulunmuştu. Gerçekten ben de çok isabetli bir düşünce, karar olduğunu düşünüyorum.

Başkanım, inşallah Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerimize düşeni yaparız, bu hakkı da teslim etmiş oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Kavuncu'ya ben de teşekkür ediyorum.

Buyurun.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN – Sayın Başkanım, TÜRK EĞİTİM-SEN'in bir başvurusu oldu, bu başvuru hafta sonu nöbet görevine ücret ödenmesiyle ilgili bir talepti. Millî Eğitim Bakanlığı son yıllarda okullarda yaygın ve örgün eğitimi destekleyen hafta sonları kursları düzenlemekte; bu kurslarda görevlendirilen öğretmenlere ek ücret ödenmesi yönünde talepleri oldu. Tabii, hukuki düzenlemede normal çalışma günlerinde ek ücret veya nöbet ücreti şeklinde ödemeler var ancak hafta sonları eğitime destek amaçlı düzenlenen kurslarda görevlendirilen öğretmenlere bu

anlamda bir ücret ödemesi yapılamamaktadır. Bizim de bu husustaki tavsiye kararımız bir hukuki düzenleme yapılması yönündedir Millî Eğitim Bakanlığına ama ben, tabii, bir hukuki, yasal düzenleme olduğu gerekçesiyle, sebebiyle zatîalinize, âcizane, bir Komisyon önerisi olarak da Millî Eğitim Komisyonuna bu anlamda bir rapor sunulabilir diye önermek istiyorum. Millî Eğitim Komisyonu da bu hususta tertip ve düzende bir yasal düzenleme de yapabilirler; Millî Eğitim Bakanlığının, okulların da bu anlamda eli kolu rahatlayabilir, ücret ödemesi çok rahat bir şekilde yapılabilir diye düşünüyorum ben.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMÎ KÜPÇÜ – Sağ olun Başkanım, siz ikisine birden cevap vermiş olun.

Sayın Akman’ın da bu konuya ilişkin bir sunumu var.

Buyurun Başkanım.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Çok teşekkür ediyorum.

Başkanım, bizim Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili konumuz “mülkiyet hakkı” dediğimiz, daha çok imar planlarında “okul yeri” olarak belirlenen, aslında bu biliyorsunuz sağlık alanı, ibadet alanı ve benzeri şekilde ayrılan alanların daha sonra ilgili devlet kurumları tarafından kamulaştırılmaması, kamulaştırma bedellerinin şahıslara ödenmemesi neticesi ortaya çıkan bir mağduriyetten söz ediyoruz. Ben şahsen on beş yılı aşkın bir süredir bu konuyla uğraşıyorum yani Dilekçe Komisyonu Başkanırken de bu konu geldi, kurumları yine böyle topladık, defalarca çeşitli çalışmalar yaptık. Neyse ki geçtiğimiz yıl mevzuatımızda bir değişiklik yapıldı; bu değişiklik bizim, o yıllardan bu yana sürekli kurum olarak da... Yani, benim bulunduğum zamanlarda, dört yıldır istikrarlı bir şekilde bu konuda tavsiye kararları veriyoruz devlet kurumlarına. Bazen muhatabımız Millî Eğitim Bakanlığı, bazen Sağlık Bakanlığı, bazen büyükşehir belediyeleri, bazen ilçe belediyeleri, bazen üçü birden şeklinde karşımıza çıkabiliyor. Burada vatandaşın hiçbir suçu, günahı yokken çok kıymetli bir taşınmazının şehrin çok iyi bir yerinde, çok kıymetli bir yerinde bir anda, işte, eğitim alanı olarak ayrılmış olduğunu, Millî Eğitim Bakanlığına sorduğunuz zaman Millî Eğitim Bakanlığı bu konunun kamulaştırmasının kendilerinin planında olmadığını, daha öncelikli yerleri olduğunu veya buranın maliyet olarak çok yüksek olduğunu, bu maliyetle taşrada ve öğrenciler için ihtiyaç olan daha başka alanlarda, başka bölgelerde okullar yapma cihetine gittiklerini, bunun da kendi politikaları açısından aslında haklı bir durum olduğunu görüyorsunuz fakat mülkiyet hakkı, malumunuz olduğu üzere, Anayasa’ca teminat altına alınmış yani insan haklarının en temel ilkelerinden “yaşama hakkı”ndan sonra “mülkiyet hakkı” zikrediliyor. Bunun zedelenmesi sonucunu doğuran bu konunun biz bir formülünü önerdik, bu da trampa yoluydu. Yani, devlet kurumları nihayetinde... Mesela bunun muhatabı Millî Eğitim Bakanlığınca Millî Eğitim Bakanlığı diyelim şehrin en merkezî yerindeki bir alanı eğer istimlak ederek okul yapma imkânına sahip değilse taşradaki bir yeri kıymet denkleştirmek suretiyle, ekspertizler vasıtasıyla denkleştirerek vatandaşın verip vatandaşın o mülkiyet hakkını kullanmasının önünü açmış olabilirler; burada nakdî bir şey de ödemedi bu olayı çözebilirler. Yine, belediyeler için aynı durum söz konusu. Bu anlamda, bu verilen uzun mücadeleler neticesinde 6683 sayılı Yasa’ya bir hüküm konuldu, birinci seçenek olarak trampa yapılması meselesi öngörüldü ama ne yazık ki bu hükme rağmen de hâlâ son bir yıl içerisinde genel anlamda devlet kurumlarımızın direkt bu maddeyi işletme cihetine çok fazla gitmediklerine şahitlik ediyoruz. Yani, yüce Komisyonunuz vasıtasıyla, belki daha sonraki günlerde Karma Üst Komisyonunda ve Genel Kurulda gündeme geleceği üzere biraz da kamu kurumlarının bu konuda dikkatinin çekilmesi, ilgili birimlerin bu konuda harekete geçmesi, belki ellerindeki bu konudaki bütün envanterleri çıkarmak suretiyle bir çalışma yaparak bu mülkiyet hakkına konulmuş olan fiili sınırlamanın kaldırılması mümkün olabilir. Konu uzun ama ben çok detaylarına girmek istemiyorum. Devletimiz bu neviden yerler için beş yılda bir kanuni düzenlemeler yapıyor ve bu süreyi uzatıyor. Yani, ilgili diyelim Millî Eğitim Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına, vesaire süreler tanıyor, “Bu süreler

içerisinde bu istimplaki gerçekleştirin, bitirin.” deniyor. O beş yıl doluyor, bakıyorsun, bir adım atılmamış, tekrar, yeniden uzatılma durumu oluyor. Yani, düşünün ki mülkiyet hakkı söz konusu. Belki bazen kişinin tek mülkiyeti o olabilir yani kıymetli bir yerde aldığı arsası söz konusu olabiliyor. Bunun bir çözüme kavuşması gerekiyor. Biz bu konuda yani Millî Eğitim Bakanlığı ülkede çok yaygın bir alanda böyle bir hakka sahip olduğu için, eğitim alanı sık ihtiyaç duyulan bir alan olduğu için birinci sırada geliyor diyebiliriz, daha sonra sağlık ve diğer birimlerin alanları geliyor, buna yeşil alan da dâhil. Bazen belediyelerin kendi uhdesinde yeşil alan ilan ettiği yerleri de fiilî bir işgale dönüşüyor vatandaş açısından. Bu durumun çözülmesini biz arzuluyoruz. Yani, muhatabımız sadece aslında Millî Eğitim Bakanlığı da değil, büyükşehir belediyesi de değil; Türkiye sathında bu konuda yetkili olan, etkili olan bütün kurumları muhatap alıyoruz ve Komisyonumuzdan bu konuda açıkçası yardım talep ediyoruz.

Dediğim gibi, uzun süre bürokratlarımız şuna takılıyordu: “Yani, mevzuatta işte böyle bir şey yok. Biz bu trampayı yaptığımız zaman mesul duruma düşer miyiz, düşmez miyiz?” diye düşünürlerken 2019’daki bu değişiklikten sonra artık yasal anlamda da bir şey yok yani bir sıkıntı söz konusu değil. Biz bu sorunun bu şekilde çözülmesini arzuluyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim temsilcimiz Sayın Büyük var.

Buyurun Sayın Büyük.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ YUSUF BÜYÜK – Sayın Başkanım, kıymetli katılımcılar; ikiye ayırıyorum, ücretle ilgili bölüm benim ilgili Genel Müdürlüğüme ait olduğu için ben cevap vereceğim. Kamulaştırmazsız el atma ilgili İnşaat Emlak Daire Başkanımız burada, kendisi cevap verecek. Sayın Başkanım hafta sonu nöbet ücretleriyle ilgili başında bulunduğum kurum bunu yaşadığı için hem şu anda üzgünüm hem de sevinçliyim buradan bir olumlu sonuç çıkacak diye. Doğrudur, hafta içerisinde kurslarda ya da ders esnasında nöbet tutan öğretmenlerimize üç saat ücret veriliyor. Ancak hafta sonu mezun öğrencilerimiz için halk eğitimi merkezlerinde kurs açıyoruz biz ; destekleme ve yetiştirme kursları. Buradaki görevli öğretmenlerimize ve yöneticilerimize nöbet ücreti ödeyemiyoruz. Aynı Bakanlık, sadece benim Genel Müdürlüğümde ödenmiyor, ödenmiyor ama diğer genel müdürlüklerde ödeniyor. Niye? Şunun için: 2017 yılında toplu iş sözleşme görüşmelerinde Müsteşar Yardımcısı olarak Bakanlık temsilen ben oturmuştum. O tarihte destekleme ve yetiştirme kursları henüz daha başlamadığı için bu nöbet ücreti geldiğinde yaygın eğitimi eklememiştik. Kurum İdare Kurulunda biz yetkili sendikayla bu işi tartıştığımızda, görüştüğümüzde Bakanlık olarak bunun verilmesini ilgili sendikaya tavsiye ettik, birlikte karar kıldık ancak bu yılki yapılan toplu iş sözleşmelerinde -elimde evraklar var- Aile, Çalışma Bakanlığı yetkilisi Bakan olmak üzere Maliye ve Hazine yetkililerinin ve bizim olduğumuz toplantıda bu madde kabul edildi, Sayın Bakan da kabul etti. Ancak daha sonra tüm maddeler üzerinde ortak bir anlaşma olmadığı için Sayın Bakanımız “Ben tümünde anlaşmıyorsanız bu maddeleri anlaştığımız maddeleri de imzalamıyorum.” dedi ve hakem heyetine gittik. Hakem heyetine götürdüğümüzde de yine bu madde vardı, hakem heyeti de Sayın Bakanın uygun bulduklarını, ancak tamamı olursa imzalarız. Diye karar verdikleri için biz şu anda bu ücreti ödeyemiyoruz. Yolu ne? Sayın Başkanım, yolu şu: Daha önce nöbet ücretleri toplu iş sözleşmesi toplantısı kararlarında alındığı için yine aynı şekilde olmalı, bir. İkincisi de biz öğretmenlerin ücret kararnamesinde bir değişikliğe gidip Maliye Bakanlığından bunu talep edebiliriz ama bu, tamamen Millî Eğitim Komisyonunun vereceği bir karar. Biz Millî Eğitim Bakanlığı olarak bunun öğretmenlerimize bir haksızlık olduğunu kamu denetçileriyle birlikte kabul ediyoruz. Benim genel müdürlüğüm olduğu için de bir an önce çözüme kavuşturulması konusunda hem sizden hem Millî Eğitim Komisyonundan hem kamu denetçilerinden yardım bekliyoruz Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Biz teşekkür ediyoruz.

Biz, inşallah, Komisyon olarak -o önerinizi, notu de bize bırakabilerseniz- yasama uzmanı arkadaşlar olarak en azından hem KDK noktasında hem parlamenter, siyasi irade anlamında da Komisyon üyesi arkadaşlarımızın katkısıyla buna da bir çözüm yolu bulmuş olalım inşallah.

Zannederseniz Daire Başkanımız kamulaştırmayla ilgili cevap verecek.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR – Sayın Başkanım, kıymetli hazırım; Sayın Akman’ın bahsettiği gibi gerçekten de imar mevzuatı, özel olarak da kamulaştırma konusu ülkemizin en büyük meselelerinden birisi. Millî Eğitim Bakanlığı olarak da yaklaşık 200 bin civarında mülkün gerek imar planlarında gerek fiili olarak, okul olarak, üzerinde şu anda okulumuzun olduğu alanları düşündüğümüzde hemen hemen Türkiye’nin gayrimenkul açısından her lokasyonuna bir şekilde muhatap olmuş bir Bakanlığız. Bunların içerisinde yaklaşık 60 bin civarında şahısların mülkiyetinde olan ve belediyeler tarafından imar planlarında okul alanı olarak işaretlenmiş yerler vardır. Bu kısmı özellikle vurgulamak istiyorum. İmar planı yapma yetkisi Bakanlığımızda olan bir mevzu değildir. Bakanlık olarak biz mülk sahibi bir kurum da değiliz, genel bütçeli bir idare olduğumuzdan dolayı sadece ilgili kurumların imar planlarında bize öngörmüş olduğu eğitim alanlarında yapılabilecek işlemlerle ilgili görüş vermeye yetkili bir kurumuz. Dolayısıyla söz konusu şikâyetle konu Avcılar’daki arsamızda da yine böyle bir durum var. Vatandaşımız 1977 yılından bu yana arsasının eğitim alanına alındığını ve ciddi anlamda mülkiyet hakkının kısıtlandığını savunuyor ki haklı bu anlamda. Peki bununla ilgili ne yapılıyor ve ne yapılmış? Baktığımızda, Başkanın bahsettiği gibi, daha önce Dilekçe Komisyonu Başkanırken de -ben eski dosyaları incelediğimde- ciddi anlamda önerileri var. 2003 yılında yine Meclisimiz bu konuda özellikle Millî Eğitim Bakanlığının içinde bulunduğu bu sıkıntıyı gidermek anlamında -ki daha önce düzenleme ortaklık payı kapsamında değildi- okul alanlarımız ve eğitim alanlarımızın tamamı düzenleme ortaklık payının kapsamına alınıp bedelsiz olarak Millî Eğitim Bakanlığına tahsis edilmesi gereken yerler kısmına alındı. Ancak mevzuatta gerek hâkimlerimiz tarafından gerek kamu kuruluşlarımız tarafından bu husus hep atlandı. Yargı kararlarında sürekli sanki 2003 öncesiymiş gibi olumsuz bir şekilde bizim aleyhimize kararlar verilmeye başlandı. 2003 yılında Millî Eğitim Bakanlığının bu durumu dikkate alınarak -ki Dilekçe Komisyonunda da ciddi anlamda bu raporlar mevcut- DOP kapsamına alındı ve bundan sonra belediyeler tarafından 18’inci madde uygulaması -ki parselasyon planı diye de geçiyor- yapılarak bedelsiz bir şekilde hazine adına tescil edilip Millî Eğitim Bakanlığına da tahsis edilmesi gereken alanlar kapsamına alındı. Ancak uygulamada ne yazık ki bu uygulanmadı.

2016 yılında yine Meclisin çıkarmış olduğu bir kanunla bu defa Millî Eğitim Bakanlığı dâhil tüm kamu kurumlarının karşı karşıya kaldığı bu kamulaştırma yükümlülüğünden dolayı bir beş yıllık erteleme geldi. Bu beş yıllık ertelemenin amacı da şuydu: Başkanın bahsettiği gibi kurumlar bununla ilgili gerekli çalışmaları yapsınlar, ilgili mülk sahipleri idari başvuruları yapsınlar, gerek trampa gerek imar uygulaması gerek plan değişikliği şeklinde bu mağduriyetler giderilsin diye. Ancak Anayasa Mahkemesi yine mülkiyet hakkının kısıtlanmasından dolayı 2018 yılında iptal etti bu kanunu. Bu kanun iptal olduktan sonra tekrar aynı davalarla muhatap olmaya başladık. Rakamı tekrar telaffuz ediyorum, yaklaşık 200 bin civarında bir parsel yükü var, ki bazı parsellerde 40 kişi, 200 kişi, 400 kişi olan parsellerimiz var. Yani karşı karşıya olduğumuz yükü tahayyül bile edemiyorum bu anlamda. Dolayısıyla biz bu sıkıntılarımızı gerek Cumhurbaşkanlığına gerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza gerek ilgili birimlere ilettiğimizde... En son yine Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay Başkanlığındaki Cumhurbaşkanlığındaki toplantıda bu durumu dile getirdik ve en son 2019

yılında çıkan taslakla imar planını yapmakla yükümlü kimse mücavir alan içerisinde belediye, mücavir alan dışında özel idare, madem planı yapıp “Nüfusa göre eğitim alanı yapılmak zorunda.” diye bunu ayırdın, o zaman imar uygulaması yapıp bunu Millî Eğitimin hizmetine sunmadığın müddetçe bundan doğacak davalardan da sen sorumlusun diye bir madde geçti. Bu ciddi anlamda bizi rahatlatmış bir madde olarak çıktı. Ancak gerek Sayıştay raporlarımızda gerek Kamu Denetçiliğinin bize gönderdiği tavsiye kararlarında belediyelerimizin ne yazık ki bu anlamda, uygulama noktasında bir çabasını göremiyoruz. Dolayısıyla vatandaşımızın kırk yıl, elli yıl, altmış yıl gibi ciddi mağduriyetleri devam ediyor. Her ne kadar Millî Eğitim Bakanlığı olarak biz burada üzerimizdeki kamulaştırma yükünden, davalardan dolayı buradan feragat etmiş, kurtulmuş olsak da vatandaşların kafasındaki, adli yargıdaki, idari yargıdaki hâkimlerimizin kafasındaki o 2003 öncesi yargı devam ettiği için bu anlamda yine olumsuz kararların gelebileceğini tahayyül ediyoruz.

Çözüm olarak Kamu Denetçiliğinin bize sunduğu üç çözüm var. Bir: “İmar planı değişikliğiyle vatandaşın yerini plandan çıkar.” diyor. Birinci madde bu. Bizde bununla ilgili hep şunu diyoruz: Bizim plan yapma yetkimiz yok, plandan çıkarma yetkimiz yok. İlgili belediyenin bunu yapması lazım. Çünkü bu anlamda plan yapılırken metrekaşe bazlı, orada 100 kişi yaşayacaksa 100 kişiye kaç metrekaşe okul alanı ayrılması gerekiyor mevzuatta tanımlanmış bir şeydir. Dolayısıyla bizim orada bir sorumluluğumuz yok ancak ilgili kurum görüş sorduğunda -biz görüş vermekle yetkiliyiz- biz şunu diyoruz: Oradaki halkın yürüme mesafesinde çocuklarının gidebileceği bir okul yoksa bunun çıkarılmasında biz muvafakat veremeyiz çünkü kanun açık açık diyor ki: “İlkokullar için 500 metre, ortaokullar için 1 kilometre, liseler için 1,5 kilometre...” Bunun gibi mevzuatlar var. Dolayısıyla bu anlamda ve bunun da kanun gereği kaç metrekaşe olduğu bende değil, yine ilgili kurumun kanunlarında geçiyor. Bu anlamda birinci madde noktasında biz diyoruz ki: Bunu sunduklarında biz kabul ediyoruz. Buradaki vatandaş mağdur, bunu alıp yan taraftaki bir alana, mağdur olmayacağı bir alana alması durumunda kabul ediyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumumuz ikinci teklifinde diyor ki: “Burayı kamulaştırın, vatandaşla uzlaşın, kamulaştırın.” Az önce bahsettiğim gibi 2003 yılından sonra bizim böyle bir yükümlülüğümüz kalktı, bizim kamulaştırma gibi bir yükümlülüğümüz yok. Bu planı yapan ilgili belediye veya il özel idaresinin yetkisi var, onların kamulaştırması gerekiyor. Hukuki olarak benim böyle bir yetkim olmadığı için kanuna aykırı bir işlem tesis edemiyorum.

Üçüncü bir teklif olarak trampa teklifi... Bu da yıllardır uyguladığımız bir teklif ancak şöyle bir durum var: Biz genel bütçeli bir kurum olduğumuz için yine mülk edinme hakkı olan bir kurum değiliz. Mülkler ya özel idarenin ya hazinenin ya köy tüzel kişiliğinin ya belediyelerin ya vakıfların ya şahısların oluyor. Gördüğünüz gibi 5-6 farklı kamu kurumunun mülkiyetinde olan bir yeri ben kalkıp başka vatandaşa “Gel, sana bu mülkü vereyim, bunu bana ver.” diyemiyorum. O yüzden, bizde görüşlerimizde şunu diyoruz: “İlgili kamu kurumunun onayı alınarak vatandaş da buna razı alıyorsa biz bunu kabul ediyoruz. Bu anlamda da buna ilk günden beri razıyız. Zaten 2019’daki kanun çıkmadan önce de durum yine bu şekildeydi, kabul ediyorduk. Bu anlamda, hem Komisyonumuzdan hem Denetçilik Kurumumuzdan hem belediyelerimizden... Çevre Şehircilik Bakanlığımız ki belediyelerin bu anlamda, plan noktasında amiri sayılır. İçişleri Bakanlığı her ne kadar hiyerarşik anlamda yönetsel üstüyse de bu anlamda plan yönüyle yetkili amiri Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve belediyelerimiz nezdinde bu konunun vuzuha kavuşturulmasının daha uygun olacağını... Biz Bakanlık olarak gerçekten çözüm noktasında elimizden gelen her türlü desteği veriyoruz, vermeye de devam edeceğiz. Bu yükün zaten daha önce üstümüzde olması bir haksızlık bir mağduriyet yaratıyordu bizde. Bu mağduriyetimiz giderildiği için hem Dilekçe Komisyonumuza hem ilgili kurumlara teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Şimdi, birincisi şu değerli Başkanım: Nimette ve külfette eşitlik prensibi vardır yani bir işin nimetlerine katlanan o işin külfetlerine de katlanır.

İki: İdare demek ya da devlet demek ya da kamu hizmeti demek “Nimet kısmında biz varız, külfet kısmında biz yokuz.” anlamına gelmez. Başında “millî” olan bizim iki tane bakanlığımız var, bunlardan bir tanesi de Millî Eğitim Bakanlığı. En fazla bütçeği ayırdığımız, kıymet verdiğimiz, hem şimdiki zamanımız hem geleceğimiz olan gençlerimiz, evlatlarımızla ilgili hayatı planlayan önemli bakanlıklardan bir tanesi. Dolayısıyla bu planlamayı şüphesiz, o devlet mekanizması içerisinde belediyelere, mücavir alan dışında il özel idaresine ilişkin mevzuatı hepimiz az çok biliyoruz. Birincisi şu: Kamu Denetçiliği Kurumu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Dilekçe Komisyonu bunların hepsi anayasal müessese. Bütün bunların hepsi vatandaşın devletle olan beşeri münasebetinde... Yani Balzac’ın tabiriyle kanunun örümcek ağına benzemediği bir Türkiye muradıyla siyaset yapmaya çalışıyoruz tüm siyasi partiler olarak. Büyük sineklerin delip geçtiği, küçük sineklerin takılıp kaldığı bir düzen istemiyoruz biz. Dilekçe Komisyonunda bugün kamu denetçisi olarak aramızda bulunan hazırlarda arasında Meclis kökenli olanlar var, akraba olanlar var. Yahya Başkan hem Dilekçe Komisyonu Başkanlığı yaptı, hem milletvekilliği yaptı, o dönemde de geldi.

İdaremizden şöyle bir refleks istemiyoruz... Kamu Denetçiliği Kurumu 12 Eylül 2010 referandumuyla Anayasa’ya dercedilirken ya da birçok müessese ya da 1982 Anayasa’nın 74’üncü maddesine dercedilen Dilekçe Komisyonu ya da daha sonradan oluşturulan bir sürü kurumun amacı kurumlara karşı vatandaş korumak. Şimdi, sunumlar harika. Ben hukukçuyum, buradaki birçok arkadaş devlette bir sürü tecrübesi olan, bu konuya ilişkin uzmanlığı olan, tabiri caizse eskilerin tabiriyle ehli-vukuf sayılacak insanlar yani halkın anlayacağı tabirle de feleğin çemberinden geçmiş insanlar. Biz şöyle bir refleks istemiyoruz kurumlarımızdan, Bakanlığımızdan: “Efendim, Meclis...” Yok, Meclis değil. Mevcut şeye göre siz planlama yapabiliyor musunuz? Yapıyorsunuz. Yani siz İstanbul’daki, Ankara’daki ya da benim seçim bölgem Bolu’daki okullarla ilgili ihtiyacınızı... On yıllık, yirmi yıllık devir istediğimizde diyorsunuz ki: “Bizim on yıllık ihtiyaçları çıkartın.” Millî Eğitim, ilçe millî eğitim vesair... Aziz kardeşim, bizim muradımız şu: Siz Bakanlık olarak, idare olarak, bu konunun ilgili daire başkanı olarak bir kere vatandaş sizden bu konuda talepte bulunduğunda ya da KDK talepte bulunduğunda topu hiç kimse taca atmadan, siz ilgili idareyi öyle sıkıştıracaksınız ki paslaşacaksınız, diyeceksiniz ki: “Kardeşim, bak, bizim İstanbul’daki, Ankara’daki, Bolu’daki, Türkiye’deki okul planlamamız bu.” Sen şimdi düşünsene, biz adamın arsasını kırk yıl kapatmışız. Yahya Başkanım söyledi, mülkiyet hakkı Anayasa’daki en temel haklardan bir tanesi sayılır, temel hak ve özgürlükler kapsamında düzenlenmiş. Yani bizim şöyle bir muradımız yok: Bizim kendi bahçemize meyve dalı geçtiğinde meni müdahale davası açıyoruz, tecavüzün önlenmesi davası açıyoruz, bir sürü dava açıyoruz. Devlet gelmiş, oturmuş, ev yapmış, kimsenin gıkı çıkmıyor. Böyle bir şey yok yani. İnsan kendi kardeşini Anadolu’da dava ediyor.

Bakın, burada bu müesseselerin tamamının temel mülâhazası şu: “Biz Bakanlık olarak, idare olarak eğitimin patronuyum ama kamulaştırma kısmında külfet bizden çıksın.” Eğer siz 200 bin tane kamuyla ilgili yani okullarla ilgili yerin -vakıf, şahıs- mülkiyeti sizde değil ama siz bunun amiri pozisyondasınız. Yani her gün yazacaksınız, diyeceksiniz ki: “Kardeşim, bu planlamanız gereği ne zaman sizin buraya ilişkin bir şeyiniz var?” Derdimiz şu: Bunu yine vatandaş-devlet ilişkisi anlamında söylüyorum. Trampa mı? Değerlendirmek lazım. Ben size söyleyeyim. Bunun mefhumumuhalifinden hareket ettiğimizde, daha güçlü birisi olduğunda -yani şahısları bir kenara koyuyorum yani o Balzac’a atıfta bulunarak söylüyorum- olmasın. Yani buradaki hiçbir arkadaşımızın -sizin şahsınızda söylemiyorum bunu- sizin de KDK’nin de böyle bir muradı yoktur. Hani burada şüphesiz kamulaştırmayla ilgili kısım, İmar Kanunu 18’inci madde uygulaması vesaire bunların hepsi il özel idaresinde belediyeye,

köylerde muhtarlıklara eyvallah... Ama siz bu planlamaya ilişkin netice itibarıyla buranın lokomotif durumundasınız yani kendi hinterlandınızda bir kişinin canı yanıyor ve mağduriyeti oluşuyorsa buna vallahi bizim murat ettiğimiz devlet anlayışında hiç kimsenin sessiz kalmaması lazım.

Bakın, onun için ısrarla İnsan Hakları İnceleme Komisyonunu, Dilekçe Komisyonunu, KDK'yi, bir sürü kurumu bu aziz milletin kurma gerekçesi... Milletin iradesini oluşturan Meclisin milletin iradesiyle Anayasa'ya dercettiği bir mekanizmayı, kurumu çalıştıramazsak olmaz. Yani özellikle Millî Eğitim Bakanlığı gibi çok kıymet verdiğimiz, bizim lokomotif Bakanlığımız olan bir Bakanlıktan buna ilişkin somut, buna ilişkin atlabileceğimiz, çözebileceğimiz yani bu konunun idarecileri ve muhatapları tarafından ilgili idarecilere, KDK'ye ulaşan ya da Dilekçe Komisyonuna ulaşan dilekçe bu Komisyona, bu Başkanlığa, Kamu Denetçiliği Kurumuna ulaştığında nasıl refleks gösteriliyorsa size intikal eden talepler açısından da siz... Yanlış mı düşünüyorum Ali Haydar kardeşim? Belediye, ilgili iradeye -adı neyse, siyasi görüşü, dünya görüşü bizi hiç ilgilendirmiyor- netice itibarıyla millete hizmet eden bir idareye hemen atlamanız lazım yani buna ilişkin bizim bir sürü yazışmayı vesaire yani o iç mekanizmayı tüketmemiz lazım. Yoksa buradaki milletin Meclisinin işi kazuistik her meseleye ilişkin düzenleme yapan değil... Yani biz bu işin temel matematiğine baktığımızda bu konuya ilişkin ne düzenlemesi istiyoruz? Bir kere, hem medeni hukukta hem eşya, borçlar hukukunda hem Anayasa'mızda temel hak ve hürriyetler arasında bahsedilmiş bir mülkiyet hakkından... Alın size bir Anayasa hükmü, bir kanun normu. Bunun üzerinde bir norm var mı? Ekstra bir düzenlemeye bile gerek yok. Buna her iki idare ama lokomotif olarak Millî Eğitim Bakanlığı kesinlikle duruma vaziyet etmeli kıymetli Başkanım.

Buyurun Sayın Hakverdi.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Aslında uygulamanın başında hata var yani belediyenin şöyle bir zorunluluğu var: Bilmem kaç dönüm üzerinde ya da parsel üzerinde bir imar uygulaması yapıyor ve nüfusa bakıyor ve nüfusa göre de “Şuraya şu kadar sağlık alanı ayırmam lazım.” diyor. Lazım yani kendiyile ilgili değil. “Şu kadar eğitim alanı, okul alanı ayırmam lazım.” diyor ve onun üzerinden o ayırmalarla beraber imar planını geçiriyor. Belediyenin de aslında eli kolu bağlı bu imar planını yaparken ama bu plandan Millî Eğitimin de haberi olmuyor, Sağlık Bakanlığının da haberi olmuyor. Sonra belediye onun üzerinden kamulaştırma yapıyor. Vatandaşın malı, vatandaş diyor ki: “Ya, kardeşim burayı okul alanına ayırdınız, paramı da vermediniz.”

DOP payı, KOP payı, onlardan, düzenleme paylarından da hani içinde mi, dışında mı tartışması hâlâ devam ediyor ama Millî Eğitim Bakanlığının, tamam, bütçesi iyi, kabul ama üretime dair yeni bir bütçe verilmiyor. Ben biliyorum ki genel giderler yani sadece genel giderleri -tamam, bütçe ekonomik olarak çok ama- karşılayan bir bütçe dışında yeni bir atılıma, yeni bir yapılanmaya, kamulaştırma yapmaya ya da yeni bir satın almaya yönelik bir bütçe maalesef veremiyoruz. Canıgönülden o genel giderler kadar bütçe verebilsek de eğer yetkisi varsa bilmiyorum bu kadar... Ne kadar dediniz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR – 200 bin.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – 200 bin parseli keşke kamulaştırabilse o yönde kullanabilse . Hani para yok ki nasıl yapacaklar? Biraz daha vermek lazım o yüzden. Demek istediğim bütçe sadece genel giderleri karşılıyor. Millî Eğitim Bakanlığı bunu yapamaz, hani vatandaşın bu derdine derman olamaz. Ama başka bir şey var, hani aynı şey Sağlık Bakanlığı için de geçerli. Vatandaş diyor ki: “Sağlık Bakanlığına verilmiş, ver paramı kardeşim.” Dava ediyor, ta 1977 yılından bahsediyoruz ki benzer uygulamalar var. Trampayı daha önce de konuştuk, sağlıklı yapılamayabilir. Tekrar yeni imar uygulamasını yapacak olanlar belediyelerdir, o aşama geçmiş. Millî Eğitim Bakanlığı bunu yapamaz. Yani aslında temelde İmar Kanunu 18'inci maddesi uygulanırken belediye, eli kolu

bağlı bunu yapmak zorunda, bu payları ayırmak zorunda ancak Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi yok ki oraya okul yapabilsin ya da Sağlık Bakanlığının bütçesi yok ki oraya sağlık ocağı açabilsin veya ona tahsis edebilsin. Ama ister istemez muhatap kim oluyor? Belediye değil, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, muhatap oluyor. Davayı da ona açıyoruz ve tahsilatı da ondan yapıyoruz ister istemez. Mahkemeler de bu yönde karar veriyor. Doğru, Anayasa Mahkemesinin iptali de doğru çünkü vatandaş haklı, mülkiyet hakkı korunmalı. O yüzden devlet ciddi bir irtibatla kurumlar arasında bakanlıklar arasında bunu çözecek yani Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çevre Bakanlığı birlikte bu kamulaştırmalarla ilgili mutlaka sıfırdan bir düzenleme yapmak zorunda. Aksi hâlde gerçekten hani Sayın Daire Başkanının yapmak zorunda olduğu şeyi Sağlık Bakanlığı da yapmak zorunda, başkası da yapmak zorunda. Çünkü işin başında onlar yok yapamazlar. O yüzden genel bir düzenleme yapmak aslında bizlere düşüyor ama şimdiye kadar olan sorunları nasıl çözeceğiz? Geçmişe yönelik bir uygulama birliği de sağlamak zorundayız diye düşünüyorum yoksa gerçekten yapamazlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ali Haydar Başkanım, benim kastettiğim şey şu: Biz yasal düzenlemeyi yapalım milletin Meclisi olarak, bunda bir sıkıntı yok, Komisyon olarak bunu nazariitibara alalım. Hani, ben, Daire Başkanının şahsında söylemiyorum yani buradaki bürokrat arkadaşlar üzerinde de söylemiyorum. Yani bahsettiğiniz devlet mekanizması içerisinde, bir şeyin planlayıcısı olan, lokomotif olan, bu konuda kendi arasındaki tüm mekanizmayı sanki kendi tarlasına ya da arsasına evine ya da kendi memalik hukukuna, mal varlığına ilişkin bir şey yapılmış gibi o zaviyeden bakmak lazım yoksa illerde, ilçelerde...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Nasıl yapacak adamlar? O güçleri yok yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Aynen öyle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – İnanın bakanlıkların şunu çözebilecek güçleri yok. Hani bireysel olarak Millî Eğitim Bakanlığının da yani buna ayrı bir bütçe, belki bir dönem ayrı bir havuz... Bir kanun çıkaracaksınız, mesela diyeceksiniz ki: “Bakın bu kadar mağdur var.” Bakanlık bir araştırma yapacak, toplu çözüm için, bir uzlaşma için rakamsal bir boyut biçecek ve Millî Eğitim Bakanlığı şu tip vatandaşın sorununu çözmek için bu yıl şu kadar bütçe başvuru süresi koyacağız, aynı şey Sağlık Bakanlığı için de geçerli. Toptan çözebiliriz ama ciddi bir maliyet mi? Evet, ciddi bir maliyet.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Ali Haydar Başkanım, bu çok ciddi bir maliyet olur. 200 bin parselden bahsediyoruz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ciddi bir maliyet ama bireysel çözümde bir vatandaşın sorununu emsal olarak çöze dese ki: “Gel, aldık, emsal teşkil etti.” Bunun da altından kalkamazlar, kolay bir şey değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ben şunun için söylüyorum. Bilmiyorum, Yahya Başkanım, yanlış mı düşünüyorum? Şimdi, matematiğini yanlış kurduğumuz zaman Millî Eğitim Bakanlığı illerde, ilçelerde... Türkiye’nin nüfusunun artış hızı belli Hocam. Buna ilişkin belediyelerin, il özel idarelerinin yani devletin farklı mekanizmalarında bir planlaması var. Yani her iki kurum, ne kadar ihtiyacımız var... Beş sene sonra bu ihtiyaç doğacak mı doğmayacak mı? Mesela bizim Kıbrıscık diye bir ilçemiz var yani küçücük bir ilçemiz. Şimdi, bizim orada YİBO’muz var, bir sürü okulumuz var, vesairemiz var. Şimdi, orasıyla ilgili, hani oranın nüfusu on sene sonra 50 bin olmaz, 100 bin olmaz; keşke olsa. Buna ilişkin istatistiki bir veri akımı var. Yani buna ilişkin sizin vakfettiğiniz, şimdi oradaki belediye ya da il özel idaresi “Kardeşim, ben burayı yeşil alan ilan ettim, okul yapacağım buraya, şu özellikte...”

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yapmak zorunda ama belediye yani bunu ayırmak zorunda İmar Kanunu’na göre.

BAŞKAN FEHMİ KÜPÇÜ – Eyvallah yapmasın demiyorum zaten. Kesinlikle katılıyorum. Benim kastettiğim şey şu: Yani, Millî Eğitimle bu konuda... İlçe millî eğitim müdürümüz var orada bizim yani il millî eğitim müdürümüz var. Hani, bu konuya ilişkin iki bakanlık kendi arasında yazışarak bile bu planlamaya ilişkin “Kardeşim, bak, 10 tane değil de 5 tane ayrı.” de... Bizim mesela Bolu İzzet Baysal -Allah mekânını cennet etsin- hayırseverlerin olduğu yerdir. Bizim her ilimize, her ilçemize aşağı yukarı işte Süreyya Astarıcı, Mithat Dayıoğlu, Ali Ericek yani bir sürü hayırsever kendi okulunu zaten kendisini yapar, arsasını verir, planlar vesaire eder. Hani benim kastettiğim hem Millî Eğitim Bakanlığı hem diğer idare anlamında -yani o da milletin seçilmiş bir kurumu- il özel idaresindeki il genel meclisi üyeleri de dâhil olmak üzere belediyede bu paslaşma ve planlamayı yaptıklarında aslında hani global olarak mesele çözülmüş olacak. Hani bütçe kısmını ayrı bir kenara koyuyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hani mevcut personel sorunu varken...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yoksa hepimiz kapatmış olacağız yani diyecek ki bakanlık “Kamulaştırma bende değil.” Öbürü diyecek ki: “Benim bütçem yok, ben yirmi yıl sonra yaparım.” Olan vatandaşa olacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, burada ben hani sözüz uzatmamak için biraz kısa kestim, o bazı açıklamalarım da yanlış anlaşılma oldu herhâlde. Ben özellikle denetçilik kurumumuzun 3 maddesini saydım, o 3 maddeye cevap verdim. Ama bizim yaptığımız çalışmalar itibarıyla olayı öne atıp takoz olan bir kurum değil, aksine bahsettiğiniz gibi hem belediyeler hem Çevre Şehircilik Bakanlığımızla hem taşra teşkilatlarımızla bu işi çözmek için ciddi anlamda gayret gösteriyoruz. Ki bahsettiğim bu rakamların ortaya dökülmesi bile hatırlıyorsanız biz 2019 yılı Ağustos ayında coğrafi bilgi sisteminin lansmanını yaptık. Biz tüm Türkiye’deki eğitim alanlarımızın lokasyon, metrekaresi bazlı tek tek tespiti, imar planlarında belediyeler bir yeri ayırmışsa “Niye ayırdınız?” diye sorgulayacak düzeye geldik şu aşamada ve ciddi anlamda birçok ilimizde, ilçemizde şunu yapıyoruz: Belediye başkanımızı çağırıyoruz veya biz gidiyoruz “Bakın, siz nüfusu 50 bin öngörmüşsünüz, hâlihazırda nüfus 3 bin, 50 bine göre eğitim alanı ayırmışsınız, vatandaşımız mağdur oluyor. Gel, şu planlamayı baştan yapalım, dediğiniz şeyi çözelim.” diyoruz. Yoksa öbür türlü, sayın vekilimin bahsettiği gibi, rakamlardan ben bahsetmedim, rakamları da şey olmasın diye söylemek istemiyorum, ciddi hesaplarımız da mevcut.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Muhtemelen yani bir yıllık genel bütçeyi aşıyordu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Aynen öyle. Ben rakamları da... Yani metrekaresi bazlı kaç para harcamamız gerektiğine kadar var ama ülke bütçesiyle karşılayacağımız bir bütçe ortada var.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir yıl komple Millî Eğitim Bakanlığına vermek lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRESİ BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Yani bu anlamda...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yasama uzmanı arkadaşımız ulaşmıştır muhtemelen Millî Eğitim Bakanlığının buna ilişkin çözüm önerilerine. Biraz daha tafsilatlı, özelden bu rakamlara, verilere ilişkin paylaşırsanız biz İçişleri Bakanlığımızla da paylaşıyoruz, onlar ilgili belediyelerle.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Olur Başkanım

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Benim ana mülhazam şu: Kimse bu meselelere ilişkin gözünü kapatmasın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Aynen öyle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yani topu taca yuvarlamasın, herkes bu işin öznesi olsun. Yoksa biz hantal bir devlet anlayışından bahsetmiyoruz yani kastettiğim o.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRESİ BAŞKANI DR. İBRAHİM TAŞDEMİR - Kesinlikle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Şahsınızla alakalı değil, hepimizin devletiali olarak gördüğümüz Türkiye Cumhuriyeti devletimizle ilgili yani kastettiğimiz muradımız o.

Çözüm önerilerine ilişkin, Başkanım, ivedi bir şekilde gönderirseniz biz KDK'yle ilgili raporu bağlayacağız, Genel Kurula intikal ettireceğiz. O inşallah bir kanun teklifine vesile olur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ VE EMLAK DAİRE BAŞKANI İBRAHİM TAŞDEMİR - Olur, hemen.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Bu konuda mali kaynaktan öteye önce bir ihtiyaç noktasında herhâlde vuzuha kavuşturmamız lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Başkanım, şöyle yapalım; size söz vereceğim, oraya gelince isterseniz bitirelim, bu faslı kapatmış olalım.

Konuya ilişkin söz talebi olan var mı?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bitirelim, hızlanalım isterseniz ama aslında gelecek planlamasından çok geçmişteki sıkıntılar, hani mevcut birikmişlerin çözümü noktasındayım yoksa planlamada sıkıntı bundan sonra olabilir belki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ben bu konuya ilişkin teşekkür ediyorum.

Başlığımız Sağlık Bakanlığı.

Sağlık Bakanlığında Bakanlığımızın (2019/40094) ve (2019/173088) numaralı başvurulara ilişkin kurumumuzun verdiği tavsiye kararlarına uygun işlem tesis etmediği belirtiliyor. Konuyla ilgili sözü sırasıyla Kamu Denetçisi Sadettin Kalkan ve akabinde Özlem Hanım'a vereceğiz.

Buyurun Sayın Kalkan, sizden başlayalım.

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN - Sayın Başkanım, “Murat Söylemez” isminde bir kamu görevlisi başvuru yaptı Sağlık Bakanlığıyla ilgili.

Biliyorsunuz, askerî hastanelerin tamamı Sağlık Bakanlığına devredildi, bu devir esnasında tüm personel de birlikte devredildi. Bu devir esnasında askerî hastanelerde görev yapan teknik hizmetlerde röntgen teknisyeni veya benzeri teknik hizmetlerde görev yapan personelin devrie esnasında Sağlık Bakanlığının genel uygulamasında o teknik hizmette çalışacakların o mezuniyet veren okuldan mezun olmaları gerektiği hususunda kuralları var, yazılı hukuk kuralları var. Bu arkadaşlardan da devir esnasında gelen ve askerî rütbede olan teknisyen arkadaşların bu okullardan mezun olmamasına rağmen görevleri esnasında o kurslara ve bilgilendirme kursları, eğitim kurslarını başarıyla bitirmiş ve o belgeleri alarak röntgen teknisyeni veya benzeri teknik kadrolarda, hastanelerde çalışıyorlardı. Sağlık Bakanlığı bunu normal sağlık memurluğu şeklinde değerlendirdi. Bu itirazlara, bu şeylere bizim de kanaatimiz, bu belgelere sahip olan insanların, kamu görevlilerinin daha önce yapmış olduğu teknik hizmetlerde çalışmalarının uygun olacağı yönündeydi. Çünkü her ne kadar okuldan mezun olmamasına rağmen görevleri esnasında bitirdikleri kurslar; aldıkları belgeler bir nevi istisnai bir durum yaşanıyor şu an ülkede bu istisnai durumda bir kazanılmış hak olarak değerlendirdik ve sağlık memuru değil de ilgili teknik kadroda görev yapmalarının uygun olacağı şeklinde bir tavsiye kararı gönderdik. Bizim kanaatimiz bu yöndedir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kaç kişi?

KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN - Rakam önümde değil ama genelde bir başvuru var bu hususta. Biz bu yönde karar veriyoruz başvuranlara.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Tunçak, sizi de dinleyelim.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – 2019 yıllık raporumuzun 361 numaralı sayfasında başlayan “Kadın Hakları” bölümünde aslında özetle belirttiğimiz, 6328 sayılı Kurum Teşkilat Yasası’nda kanun koyucu “kadın hakları ve çocuk haklarından sorumlu bir kamu denetçisi” diyerek kadın hakları ve çocuk haklarına bir önem izafe etmektedir. Bu anlamda kurumumuzda dediğim gibi hak arama kültürü ve temel haklarda bir fark yani sadece böyle şikâyet dosya bazında inceleme değil, dünya örnekleri, ombudsmanlık örneklerinde olduğu gibi insan haklarının aynı zamanda işleyişini, toplum bilincini hem bürokraside hem halkın nezdinde yerleşmesi açısından da bir misyonumuz var, sadece şikâyet başvurusu incelemek açısından değil. Aslında bu emsal dosya biraz da o anlamda gündeme getirmek istediğimiz bir dosya.

6328 sayılı Yasa’ya göre yine adli vaka olmuş, adli veya mahkeme kararıyla incelenmiş kararı alınmış konulara, sırf askerî nitelikteki konulara ve yasama faaliyetlerine bakamıyoruz. Bu anlamda da üzülerken hâlâ devam eden, bir ara yoğunlukla devam eden kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet veya diğer kadınlara karşı işlenen cinayet ve şiddet yönünde kurumumuza da çoklukla müracaat ve ombudsmanlık olarak, Kamu Denetçiliği Kurumu olarak bu konuda faaliyette veya bir aktif işlemlerde bulunmamız bizden beklentiler yoğunlukla geldiğinde biz iki tane özel rapor hazırladık. Aile içi şiddete karşı alınması gereken tedbirlere ilişkin çalıştaylar yaptık Meclis çatısı altında. Bu çalışmaların sırasında da hani yargıya intikal ettiği için çoğu şiddet vakası biz orada ancak başvuranların rehberlik faaliyeti yani kanun nezdinde “İncelenemez.” kararı vermekle birlikte rehberlik faaliyeti yapıp Aile Bakanlığımızın veya diğer kamu hizmetlerine bu kişilerin başvurabilmesi için süreci takip ettik. Onlarla ilgili bu rehberlik faaliyetlerini ancak yürütebildik.

Lakin bu konudaki yaptığımız çalışmalar sırasında gördük ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Opuz Türkiye kararında, vefatla sonuçlanan o olayda eğer yetkililer farklı davranmış olsalardı, olayların başka bir biçimde sonuçlanabileceği ve ölümün gerçekleşmeyebileceği şeklinde kesin bir sonuca varılamayacağını belirtmiş ancak diğer taraftan sonucu değiştirme ya da zararı hafifletmeye yönelik gerçek bir umut taşıyan makul önlemler alınmasının devletin sorumluluğuna yol açması bakımından yeterli olduğu vurgulanmıştı. Dolayısıyla bu, Opuz Türkiye’de Türkiye Cumhuriyeti devletini sorumlu kılmıştır, makul ve sonucu belki de daha farklı olabilecek gerçek bir umut taşıyan makul önlemler almamak yönünde sorumlu kılmıştır.

Bu anlamda biz de sadece kolluk kuvveti veya yargıdaki alınan kadına yönelik şiddeti azaltmaya yönelik tedbir kararlarıyla sınırlı kalmayıp kamu hizmetini, idareyi denetleyen bir kurum olarak ve bu konunun farkındalığını yaratmak, zihniyet dönüşümü açısından baktığımızda bu karar da bize rehberlik etmiş ve bürokraside de aile içi şiddet yönünde veya kadına yönelik şiddet yönünde bir başvuru olduğu zaman mahkeme kararında, bu yönde bir tedbir yok, yer değiştirme, tayin veya başka bir önlem alma, tedbir alma yönünde mahkeme kararı getirmesini, tedbir kararı getirmesini kadından beklemenin hakkaniyete uymayacağına karar verdik. Bu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı çerçevesinde, ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde bürokratların da yani üst kademe yöneticilerin de böyle bir tehditten haberdar olması hâlinde şiddet analizi, risk analizi yapması gerektiğine karar verdik. Çünkü orada, hani mahkemede oturan bir hâkimden veya bir kolluk kuvvetinden daha fazla iş ortamında ve amir olarak bürokrasideki arkadaşların böyle bir şiddete maruz kaldığını belirten kadına yaklaşım tarzlarının daha bütünlüyci, daha kapsayıcı ve devletin bütün kademeleri olarak “Bu sorunla ilgili hepimiz taşın altına elimizi koymak zorundayız.” hissiyatıyla bir zihniyet dönüşümünün gerektiğini

fark ettirdik. O anlamda bu yapılan başvuruda da başvuran boşanma süreci içinde olduğu kişiden dolayı bu süreçte yer değiştirme, tayin talebinde bulunmuş, idare de mahkeme kararında bu yönde tedbir olmadığı için ve kişinin üç yıl boyunca orada çalışmak zorunluluğu olduğundan dolayı konuyu bu şekilde reddettiğinden, demin açıklamaya çalıştığım bir zihniyet dönüşümü bakış açısı çerçevesinde “Risk analizi yapmak suretiyle durumunu tekrar değerlendir.” dedik. Burada illa tayinini yap, yapma değil. Yani tayin diye gelir vatandaş ama başka bir şeyle onun durumunu daha hani hafifletebilirsiniz. Çünkü o olayın içinde yaşayan bir insan olduğu için hani “şiddet” kavramını, risk ortamını daha farklı görür, akliselim bakan bir bürokrat yöneticimiz daha farklı görebilir. En azından kadının yalnız olmadığını hissetmesi açısından bürokratlarımızın mahkemelerde sadece böyle dik bir bakış açısı, sınırlı bir bakış açısıyla “Mahkeme kararında tedbir var mı, iş yeri değişikliği var mı? Yok. O zaman ben reddediyorum.” şeklinde değil, risk analizi yapmasını istedik. Bu anlamda tavsiye kararımıza risk analizi yapılmadan mahkeme kararında böyle bir tedbir olmadığı için ve ilgili KHK çerçevesinde üç yıl atamasının yapılmayacağından dolayı reddolmuştur.

Burada, dediğim gibi, somut olayda zaten şu aşamaya gelesiyeye kadar kişinin üç yılı da dolmuştur. Kamu Denetçiliği Kurumu olarak –ben her katıldığım toplantıda da bunu ifade ediyorum- bürokrat arkadaşlar da devlet kademesindeki arkadaşlar da bu konuda risk analizi yapmak suretiyle şiddeti haberdar eden kadına yönelik davranış modeli ve bürokratik bir idari işlem sürecinin oluşması yönünde bizim çabamız, amacımız.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Tunçak, teşekkür ediyorum.

Aynı hassasiyete ben de katıldığımı söylemek isterim.

Sağlık Bakanlığımızdan deminki konuya ilişkin Sayın Genel Müdürümüz var, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürümüz Adem Keskin.

Buyurun Sayın Keskin.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli üyeler, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Gerçekten hukuk devleti ilkesinin ve hukuka bağlı idarenin gereğini yerine getirme noktasında gerçekten hassas davranan bir Bakanlığız. Bu noktada özellikle denetim kurumlarının yargı organlarının kararlarına titizlikle uyarız. Biz hani kendi Teftiş Kurulumuzun kararlarını, tekliflerini bile mutlak anlamda yerine getirmeye çalışırız. Bunu gerçekten bir hukukçu olarak samimiyetle söylüyorum yani lafın gelişi olarak değil. Ama bazen hakikaten öyle durumlar oluyor ki somut, objektif bir pozitif kuralın engel olduğu hâller oluyor. O işi yapmanıza pozitif bir kural engel.

Şimdi, burada yargı organları, denetim kurumları kuralları yorumlamada ve uygulamada metodolojik olarak farklı davranabiliyorlar. Şöyle ki uygulamada bilindiği gibi uygulayıcı, idareciler normları uygularken hiyerarşik olarak aşağıdan yukarı doğru uygularlar. Ama yargı organları, denetim organları tersini yapar, çok doğal bir şeydir. Çünkü idarecilerin daha üst soyut kuralları yorumlayarak uygulamalarını beklemek çok olası değildir, yargı organları bunu yapabilir, denetim organları yapar ve yapmaktadırlar.

O itibarla, şimdi, burada böyle bir problemimiz var, bu iki olguda. Ben biraz önce söylediğim gibi bu konuda böyle hassas bir Bakanlık olarak ve de hukukçu olarak burada bu olumsuz örneği konuşmaktan gerçekten hicap duyuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Şöyle: Hani Temel’i idam sehpasına çekmişler, demişler: “Temel, bir sözün var mı?” “Ha, bu bana ders olsun.” demiş ama Sağlık Bakanlığımıza bir pozitif ayrımcılık yapalım. Biz bir kere sizin şahsınızda teşekkür ediyoruz, bu pandemi süreci dolayısıyla o farkındalığı yaşattılar. Hani bunu bir sürü güzel şeyin yanına ekstra koymuş olalım, o büyük fotoğrafa hanel getirmez.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Teşekkür ederim.

Şimdi, somut olaya gelince, bu giriştin sonra, askerî sağlık teşkillerinin bakanlığımıza devrine ilişkin kanunda bilindiği üzere personelin devriyle ilgili olarak efendime söyleyeyim şöyle der: “Personelin devrine ilişkin esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir”. Yani hangi personelin nasıl, hangi usul ve esaslar çerçevesinde devredileceğini Bakanlar Kurulu belirler demiştir. Tabii şimdiki karşılığı Cumhurbaşkanlığı ve bu kanun hükmü gereği...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Genel Müdürüm, yani bir hukukçu büyüğümüz olarak mesleğinize, makamınıza da saygımız belirtelim ama...

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN - Eσταğfurullah.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bakın, burada tam Özlem Hanım’ın söylediği aslında Ali Haydar’ın da Komisyon üyesinin de bizim de... Hani mesele kimin bulucu olup olmaması değil yani biz adresi biliyoruz milletin Meclisi, kanun koyucu. Kastettiğimiz şey şu: Hani risk analizi ya da... Hani idareci olarak aile içi şiddet var yani tamam üç yıla eyvallah. Hani bizim kastettiğimiz murat şu: Personelle bu mesele intikal ettiğinde KDK Kamu Denetçiliği Kurumu da... Yani şöyle düşünün, 80 milyon... Yani Anayasal bir kurumdan bahsediyoruz yani Bakanlar Kurulu vesaire falan demiyoruz, Anayasal bir kurum. Hani kastettiğimiz murat, hani özlemiz o fotoğraf, onu kastederek söylüyoruz. Yoksa hani mevzuat açısından... Ben de işte uzun yıllar avukatlık yaptım, hani onu kastetmiyoruz yani uygulayıcıyı kastederken işin öznesini...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) -Şunu demek istiyorsunuz galiba: Hani en kötü hukuk kurulları dahi iyi uygulayıcılar elinde iyi olabilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – O anlamda meziyet sahibisiniz. Bakın, Bakanlığımızla bir sürü övünüyoruz yani bir arzu ederdik ki Sağlık Bakanlığıyla ilgili aile içi şiddet, üç yıl vesaire falan... Ya vardır hukukçu olarak onun bir istisnası, şık diye gelir yani. Onu siyasetçi olarak...

Dinliyoruz sizi, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Yani oraya gelince Sayın Başkanım onu ifade edeyim, onu açıklayayım.

Şimdi bu askeri sağlık teşkillerinin devrine ilişkin bu Bakanlar Kurulu kararında, biraz öncede ifade ettiğim gibi “Devre ilişkin kuralları Bakanlar Kurulu belirler.” denmiş. Bunu niye demiş? Çünkü askeri sağlık teşkillerindeki kadro unvan çeşitliliği ve niteliği bizimkiyle uymuyor, bire bir eşleşmiyor, çok farklı hem nitelik itibarıyla hem nicelik itibarıyla çok farklı.

Sırf o sebepten dolayı hangi personelin, hangi kadroya intisap edeceğini doğrudan doğruya Bakanlar Kurulu karar versin demiş. Dolayısıyla bu Bakanlar Kurulu kararında da... Bizde kadro çeşitliliğini ortadan kaldırmak ve daha sadeleştirmek için mesela teknisyen gruplarını efendim tek bir kadro unvan altında topladık. Efendim “sağlık teknisyeni” dedik karşısına parantez içerisinde efendim “radyoloji teknisyeni” veya “anestezi teknisyeni” veya işte “diş teknisyeni” gibi. Dolayısıyla biz kadro çeşitliliğini artırmak için bunları sağlık memuru, sağlık teknisyeni, sağlık teknikeri diye 3 ana kadro

unvanı etrafı, başı altında topladık. Dolayısıyla bu kardeşimizin de röntgen teknisyeni olarak sağlık memuru kadrosuna parantez içerisinde “röntgen teknisyeni” olarak nakli gerçekleşti. Bakanlar Kurulu kararında da bunun kadro unvanının, Bakanlığa geçtiğindeki kadro unvanının sağlık memuru olarak olacağını belirtmiştir.

Şimdi, mali özlük haklar bakımından arada hiçbir fark yoktur, hiçbir kayıp yoktur. Fiili çalışma bakımından bizim bu kadro unvanlara atanmada meslek diploması bizim sağlık mesleklerinin tanımı kanununda belli, 1219 sayılı Kanun’da. Hangi sağlık mesleğinin hangi eğitimle ve hangi hak ve yetkilerle çalışacağı kanunla düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu kanunda belirtilen eğitimi olmadan sadece hizmet içi eğitimlerle bu kadrolara atama imkânı yoktur hukuken. Fakat bu hizmet içi eğitimlerden dolayı fiilen çalıştığı, yaptığı işe yapabilmek imkânına da sahiptir, Bakanlıkla. Kadro unvanı “sağlık memuru” parantez içerisinde “röntgen teknisyeni” ve istediği takdirde röntgen birimlerinde de çalışabilme, aynı özlük mali haklarla çalışabilme imkânını sahiptir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Hem maaş anlamıyla, hem emeklilik anlamıyla aynı mıdır?

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Hiçbir fark yoktur, aynı haklara, aynı imkânlarla sahiptir. Burada bu kardeşimiz, bilmiyorum, neden özellikle işte “röntgen teknisyeni” kadrosuna atanmak istiyor, onu bilemiyorum. Yani fiilen röntgen teknisyeni olarak röntgen biriminde çalışabilir, oradaki müktesebatına istinaden. Dediğim gibi mali ve özlük hakları bakımından hiçbir fark yoktur, aynıdır.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Hiçbir değişiklik yoktur.

Hiç idari dava açtı mı ya da açılan oldu mu? Bir de sayıyı sizden öğrenebilir miyiz?

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Bu beyefendinin davası yoktur. Ama diğer davalarla ilgili, bu şekilde olan diğer... Çünkü, dediğim gibi, kadro unvanları eşleşmediği için farklı kadro unvanlarına atama yapılmıştır. Bu açılan davaların birçoğu da karariyetle reddedilmiştir çünkü normal şartlarda Bakanlıkta bu şekilde bir kadro unvanı...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hani kesinleşmiş bir dava konusunda da tavsiyede nasıl bulunacağız? Yani bununla ilgili bir idari karar var mı? Bir de sayıyı öğrenemedik daha. Mesela, idarede kesinleşmiş bir karar varsa biz nasıl tavsiyede bulunacağız, bir de o var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Vatandaşın temel talebi şu: Kardeşim, ben Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesinde görev yapmaktayken kanun hükmünde kararname doğrultusunda Sağlık Bakanlığına devredildik. Ben oraya röntgenci olarak devrolmama rağmen ben orada sağlık memuru olarak görev yapıyorum. Sağlık memurunu “toplum sağlığı” parantezi içerisinde yazmışlar. Röntgen teknisyeni olarak atama ve görevlendirmesinin buna göre devam etmesi noktasında bir talebi var.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tamam, bunda hemfikiriz. Şimdi, bir idari dava açmış mı? Bir de sayı ne? Kaç dava açılmış? Kesinleşmiş bir mahkeme kararı var mı? Reddedilmiş deniyor çünkü, Sayın Genel Müdürüm “Reddedilmiş açılan idari davalar.” Diyor. Burada bir idari davada reddedilme varsa buna dair bir tavsiye yerine “Mahkeme kararı var, karışamayız.” demesi gerekmiyor muydu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – İdare mahkemesi kararı yok herhâlde Sayın Genel Müdürüm?

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Bununla ilgili yok, bu kişiyle ilgili yok da benzer durumlarda, oradaki kadro unvanının aynısıyla atanmadığı için, nakledilmediği için açılan davaların birçoğu, dediğim gibi, orada aynı unvanla bu tarafta eşleşen kadro olmadığı için ve muadil kadroya da atandığı için birçoğu reddedildi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bakanlar Kurulunun yetkisine göre müktesebatında bir değişiklik yok ama herhâlde çalışma koşulları açısından falan mı...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Muhtemelen ondan çünkü özlük hakları aynı, statü aynı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Siz demin bu kamulaştırmayla ilgili bir şey söyleyecektiniz.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Onu sonra söyleyeyim isterseniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Tamam ama biraz hızlandıralım Sayın Genel Müdürüm ortam dolayısıyla, çok bekletmeyelim ekibi de bitirmiş olalım.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Biraz önceki şeyle ilgili, idareciler uygulamayı, normlar hiyerarşisini aşağıdan yukarıya doğru yapmak durumunda. Yani burada neticede Bakanlar Kurulu kararı var. Doğrudan doğruya Bakanlar Kurulu kararı hangi kurumun hangi kadroya intisap edeceğini belirlemiştir dolayısıyla bu minvalde uygulama yapıldığı için buradaki durum budur.

Şimdi, diğer başvuruda, Tuğba K.'yle ilgili başvuruda...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hizmet sınıfı mıydı Tuğba Hanım?

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Tuğba Hanım da sağlık hizmetleri sınıfına dâhil bir personelimiz, hemşire. Şimdi, yine söylediğim gibi, yarışan haklar olduğunda, daha üstün hakka öncelik tanıyarak, daha soyut normu önceleyerek uygulama noktasında hakikaten idarecilerin sorunu vardır. Burada da maalesef aynı şekilde hareket edilmiş. Neticede sözleşmeli sağlık personel çalıştırılmasına ilişkin özel kanunda üç yıl artı bir yıl da kadroya geçtikten sonra dört yıl başka yere atanamaz hükmü var kanunda. Bunun tek istisnası belli şartlar dâhilinde eş durumu atamaları. Diğer normlarda, başka normlarda da doğrudan doğruya, açıkça bunun istisnası öngörülmemiştir. Neticede, genel yönetmelikte, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik'te ve bizim kendi özel yönetmeliğimizde, Sağlık Personelinin Atama ve Nakli Yönetmeliği'nde can güvenliğiyle ilgili düzenlemeler olmakla birlikte sözleşmelilerle ilgili kanun hükmünde kararnamede üç artı bir, dört yıl başka yere atanma yasağı olduğu için bu genel hükümleri bunlar bakımından uygulama imkânı bulunmamaktadır hukuken.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bir soru Sayın Genel Müdürüm: Biz, sözleşmeli bir personeli hukuken görevlendirebilir miyiz idare olarak? Görevlendirebiliriz geçici olarak yani geçici bir görev dolayısıyla. Mesela, bu kızımızın, kardeşimizin görevi ne? Atıyorum, hemşire... Bakın, ben pratik üzerinden hareket ediyorum sayın meslektaşım. Uşak iline gitmek istemiş bu şey dolayısıyla. Ya biz altı aylığına işte Ankara'da çalışıyorsa, Ankara ile Uşak arasındaki hemşirelerin sosyal durumuna ilişkin bir değerlendirme yapmak üzere, gözlem yapmak üzere gönderiyoruz diyebilir miyiz?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Geçici görevle...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Diyebiliriz. Burada kastedilen şu: Meselenin mevzuata uyup uymaması, katı kurallara tabii olup olmaması değil. Yani hepimiz hukuk fakültesi mezunuyuz. Bize okutulan ilk o Roma hukukunda nehrin bu tarafında kurallar farklı, bu tarafında kural farklı derler. Hukuk, toplumsal hayatı düzenleyen toplam davranış kurallarıdır yani örfü, âdeti vesairesiyle. Ya, biz buna ilişkin illa Mecliste bir düzenleme yapmamıza gerek yok ki. İdare takdir hakkı kullanır, bir risk analizi yapar, der ki “Zaten toplumda bir infial var, kadına şiddet vesaire.” falan, üç ay gönderirsin. Üç ay sonra eşiyle daha iyi bir ilişkisi... Onu bilemeyiz. Kastedilen bu.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Sayın Başkanım, oraya geleceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Genel Müdürüm, bakın, ben sizin iyi bir hukukçu olduğunuzu düşünüyorum, meslektaş olarak, bir büyüğümüz olarak da hürmet ediyoruz, size saygı duyuyoruz. Bizim kastettiğimiz şu: Biz, pratik bir devlet anlayışından bahsediyoruz yani bize mevzuat açısından cevap veren değil. Yani, bize konu geldiğinde... Bakın, işte ÖSYM'yle ilgili ya da noterlerle ilgili...

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Sonuca gelebilirim Sayın Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sonuca geleceğim.

Bakın, bizim muradımız şu, buraya çağırılma gerekçeniz de o: Biz diplomatik cevap istemiyoruz, biz mevzuatı biliyoruz zaten, kanun koyucuyuz, burası milletin Meclisi. Biz diyoruz ki “Kardeşim, pratik çözüm üretin.” mevzu bu yani Sayın Genel Müdürüm. Şahsınızla alakalı değil yani personel mi bakıyor buna...

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Meselenin genelini anlatıp sonuca gelmek istiyorum Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Eyvallah.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Kısaca mevzuat durumu böyle.

Biz daha sonra Hukuk Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak bir uygulamayla ilgili, yöneticilerin, soyut kuralları, üst normları uygulama noktasındaki o problemini açacak şekilde Hukuk Genel Müdürlüğü olarak bir mütalaa verdik bu konuyla ilgili olarak, dedik ki “Bu konuda özellikle can güvenliği gibi devletin pozitif yükümlülüğünün olduğu, can güvenliğini kişinin yaşama hakkını koruma noktasındaki bu pozitif yükümlülüğü çerçevesinde bu gibi durumları biz genel hükümlere göre değerlendirerek -Sayın Kamu Denetçimizin söylediği gibi-gerekirse bu risk çerçevesinde ataması, nakli yapılabilirdir.” diye mütalaa verdik, bu mütalaa çerçevesinde bu uygulamaya başladık.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – İdarenin cevabı 3/12/2019 tarihli (7713) sayılı yanıtta “Sözleşmeli sağlık personelinin görev yeri değişikliği sadece aile birliği mazeretiyle olabileceği ve can güvenliği mazereti hususunda yasal bir dayanağın bulunmadığı belirtilerek bahse konu talep reddedilmiştir.”

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Evet, maalesef.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ama bundan sonrası için seviniriz. Dilekçe ve Karma Komisyon olarak teşekkür ediyoruz. Bunun takipçisi oluruz inşallah.

Sayın Genel Müdürüm, bu hukuki mütalaa ve o şeylerle ilgili bize katkı verirsiniz biz bu raporu dercedelim, öyle bir destek alalım inşallah sizden.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – Olur.

Şimdi, kamulaştırmayla ilgili olarak da ben şunu belirtmek istiyorum, özellikle ihtiyaç noktasında hakikaten mali kaynaktan öteye. Şimdi, bilindiği gibi, belediyeler planları yaparken hasbelkanun bu kamu alanlarını ayırmak durumunda, sağlık, eğitim vesaire. Yine bilindiği gibi, beş yıl içerisinde neticede ilgili idarenin kamulaştırma yapması lazım. Şimdi, şunu takip edemiyoruz, etmiyoruz, belediyeler özellikle: beş yıla yaklaştığında -ilgili idareye sağlık alanı olarak mı ayrıldı, eğitime mi-hiçbir işlem yapılmadı, ilgili bakanlığa şunu dese “Buraya ihtiyacınız var mı, kamulaştıracak mısınız?” “Benim ihtiyacım yok, kamulaştırmayacağım.” dediğim an o planı değiştirebilmelidir, değiştirmelidir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Aynen öyle.

SAĞLIK BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ADEM KESKİN – İşte bu uygulamayı yapmıyoruz. Biraz önce arkadaşımız da ifade etti, 50 bin olarak öngörmüş, 3 bin nüfus var, eğitim alanı açılmış, ihtiyaç yok ama hâlâ orası eğitim alanı. Niye kamulaştırayım, ihtiyacım da yok, planda da öyle, vatandaşın mülkiyet hakkı da kısıtlanmış. Dolayısıyla, hem geçmişe dönük hem bundan sonrası için bunu yapacak bir düzenlemeyi veyahut da bir talimatı görmemiz lazım belediyede.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Belediye yapıyor bunu, yapacak planlamasını -sağlık vesaire falan- ama bakanlıklar bunun lokomotif olarak... Atıyorum, Bolu mu, soracak, kardeşim kaç tane yaptın? Yazışacak ya, kendi arasında koordinasyonu olacak. Bakın, bizim mal varlığımız ne kadar? Yani çok sevdiğimiz, dedemi, babamız, ninemiz, annemiz vesairemiz -kabul edelim- ahirete irtihal ettiğinde ağlarız, canımız sıkılır, vesaire falan tüm çocukları başlarlar verasetle ilgili, vesaireyle ilgili. Ben de diyorum ki bunu insan gibi düşünmek lazım, ben devletin bir kurumundaysam devletin hukukunu koruma anlamında, insanın hukukunu koruma anlamında Millî Eğitim Bakanlığı sorsun bir zahmet yani; ilgili personel mi, Millî Eğitim Yatırımlar Genel Müdürlüğü mü, sorsun kardeşim, Bolu'ya desin ki “Siz ne kadar planladınız ey belediye?” Belediye cevap versin “Şu kadar.” diye. “Bizim hastanemiz şu, bu kadarımız var. Kardeşim vatandaş mağdur olmasın.” Yani buradaki şey şu: Duruma vaziyet etmek, inisiyatif almak. Bizim, idarecilerden maaile beklentimiz bu özetle.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyorum gösterdiğiniz hassasiyet için.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım, bu kadın haklarıyla ilgili kısa bir şey söylemek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Hay hay, buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ben muhalefet olarak şunu yaparım, açıkçası yaparım: Ben bu hemşire arkadaşımızın akıbetini takip ederim mesela. O dönem Sağlık Bakanlığına bir başvuruda bulunmuş, demiş ki: “Ya, ben eşimden şiddet görüyorum, can güvenliği tehlikem var, beni şuraya atayın.” Atanmamış ve başına bir şey gelmişse derim ki “Kaç kere başvurdu, Sağlık Bakanlığı hemşiresine sahip çıkmadı.” derim ben bunu, kadın hakları temsilcileri de der bunu. İktidar da bunu gözetmek zorundadır, gözetmezse kendi bilir. O yüzden, ben olsam... Niye bunu söylüyorum? Mesela bir yakınım varsa ve -sizin için söylemiyorum- bu işler çok kolay, daha rahat dönebiliyor, bir geçici görevlendirmeye kimler nerelere gelebiliyorsa mesela -şahsınızı suçlamak için söylemiyorum- yani eşinden şiddet gören kadının can güvenliği açısından böyle bir talebinin Bakanlık tarafından takipsiz bırakılmasını ben çok ciddi dillendiririm. O yüzden, bence yani devlet evet, çözüm olmalı ama tabii ki bu genel uygulama kurallarının istisnası falan olmaması lazım, genel bir uygulama olması lazım, ciddi araştırılması lazım ve suistimal edilmemesi lazım. Bu, suistimal edilecek bir konu. Ben altı yıl uğraştım, eşim Siirt'te doktordu, sonra Kars'taydı, ben buradaydım, getiremedik, bir araya gelemedik; davalar açtık, reddedildi falan. Hani olmayınca da olmuyor, o ayrı bir şey ama genel bir istisnanın suistimali olmaması kaidesiyle. Tabii ki bunun takipçisi olmak lazım.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Çok özür dileyerek şey demek istiyorum: Biz Sayın Vekilimizin dediğini de arkadaşlarımızla çok tartışarak, hakkın kötüye kullanılmaması yönünde de tabii ki... idare olayın başında, olayın sıcak şahidi olduğundan illa yap demedik ama “risk analizi yapama.” Cevabı şöyle bekledik: “Risk analizi yaptım, onun yerine bunu dedim, bunun yerine bunu yaptım.” falan diye bir çabayı görmek istedik, onu görmediğimizi ifade ettik. Bu konuda bu farkındalık ve zihniyet dönüşümünün biz takipçisi olacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Teşekkür ediyorum.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığımız var aramızda.

İlgi dosyayla devam edelim arzu ederseniz.

(2018/165035) numaralı başvuruya ilişkin olarak kurumun verdiği tavsiye kararı doğrultusunda işlem yapmadığı görülmüyor.

Konuyla ilgili olarak Kamu Denetçisi Hüseyin Yürük'e söz vereceğiz, arkasından da üst kurul temsilcimize söz vereceğiz.

Buyurun Sayın Yürük.

KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK – Sayın Başkanım, Abdulkadir Erdoğan isimli bir şikâyetçi bir bankanın bir şubesinde vekâletnameyle iş görmek istiyor, ancak banka bunu kabul etmiyor. Bunun üzerine vatandaş bize şikâyetinde bulundu. Vekâletnamesi 2013 tarihli. Azil, istifa, ölüm gibi işlemler yok, vekâletname süresiz. Ancak, banka bunu kabul etmemekte ısrar ediyor. Biz konuyu inceledik. Hukuk mevzuatı kapsamında vatandaşa engel çıkarılmaması gerektiği kanaati bizde hasıl oldu. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuya sektörel bir subjektif bakışla bu vekâletnamelerle iş görülemeyeceği, beş yıllık vekâletnamelerle iş görülmesinin sektörde daha faydalı olacağına dair bir mülahazayla bu tavsiye kararımızı uygulamamışlardır.

Durum bundan ibarettir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, üstadım, teşekkür ediyoruz.

Başvuruya ilişkin Komisyonumuza bilgi vermek üzere üst kurul temsilcimiz var, Yavuz Yumrukuz.

Buyurun Sayın Yumrukuz.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ – Başkanım, öncelikle şunu belirtmek isterim: BDDK olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına uyum konusunda gerekli hassasiyeti ve özeni gösterdiğimizi bilmenizi isterim. Ancak, bu konu özelinde rapora dayanak teşkil eden görüşlere biz iştirak edemiyoruz, bu nedenle de söz konusu cevabı tekemmül ettirdik yani bize yapılan başvuruyu.

Buna ilişkinde 2 tane gerekçemiz var, bu hususa dayanak oluşturabileceğini düşündüğümüz. Bunlardan ilki, kurumun yetki ve görevleriyle ilgili. Bildiğiniz üzere BDDK, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyetlerini yürüten bir kamu otoritesi. Kanunda kurumun görev ve yetkileri çok açık, sarıh bir biçimde belirtilmiş durumda. Kanunun 93'üncü maddesinde “Kurum, bu kanunla ilgili diğer mevzuatın verdiği yetkiler çerçevesinde, bankaların faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle görevle kılınmıştır.” deniyor. Biz bu kanuna baktığımız zaman yani Bankacılık Kanunu'na baktığımız zaman vekâletle ilgili hiçbir ifadenin geçmediği görüyoruz. Vekâletle ilgili bildiğiniz üzere genel düzenleme Borçlar Kanunu'nda geçmektedir. Borçlar Kanunu'nun ilgili maddelerine yani 520 ve devamındaki maddelere baktığımızda da BDDK'ye yönelik herhangi bir atıf, BDDK'ye çıkarılan herhangi bir yükümlülük bulunmadığını görüyoruz. Dolayısıyla kanununda bildiğiniz üzere anayasal bir hüküm olarak hiçbir kamu idaresi, kanunla kendisine verilmemiş yetkiyi kullanamaz. Dolayısıyla bu işlem özelinde de bu işlemin iki tane tarafı bulunmaktadır. Biri banka, bir anonim şirket, bir tüzel kişilik, özel hukuk tüzel kişisi, diğeri de bir gerçek kişi. Bu ikisi arasındaki özel hukuk ilişkisini kısıtlayan, o ilişkiye yeni kurallar koyan veya Borçlar Kanunu'nun ilgili maddesine şerh düşen, ilgili maddesine standart koyan bize verilmiş bir görev bulunmadığını mütalaa ediyoruz. Dolayısıyla bu nedenle ilgili vatandaşa da, sayın kurumumuza da bu minvalde cevap vermiş bulunmaktayız.

Öte yandan, ikinci bir husus olarak banka bu işlemi neden bu şekilde yapıyor? Bankanın vermiş olduğu cevap gerek Kamu Denetçiliği Kurumuna gerek BDDK'ye bildiğiniz üzere Borçlar Kanunu'na göre vekâlet, azille, ölümle...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – İstifayla...

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ - ...ve istifayla sonlandırılmış olmaktadır. Azil kararı yani azil şerhi bankanın eline geçmediği bir durumda, vekâlet ilişkisinin devam edip etmediğini teyit edemediği için banka, bu işlemi yaptığıında geçmiş yargı kararlarında da görüldüğü üzere hafif kusurundan dahi sorumlu tutulmaktadır banka. Dolayısıyla bankalar bu nedenle bu işlemi yani beş yıl şartını koyarak yani, 5 yılın...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Beş yılı neye dayalı?

BDDK FİNANSAL İŞLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ – Teamül o şekilde sayın vekilim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Normalde öyle bir şey yok değil mi? Yani yasal bir...

BDDK FİNANSAL İŞLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ – Tabii, tabii yasal bir durum yok, bir tedbir olarak. Ancak yani bankaların aslında haklı gerekçelere dayandığını düşünüyoruz. Ancak zaten bizim yetki alanımızın dışında bir konu olduğu için biz herhangi bir şekilde bir görüş belirtme, bir standart ortaya koyma durumunda kendimizi görmüyoruz. Ama konulacaksa da bununla ilgili, genel vekâletnameyle ilgili yani bankaların, banka müşteri ilişkilerinde genel vekâletname üzerinde bir düzenleme var mı diye baktığımızda, MASAK mevzuatında yani kara para mevzuatında kimlik tespit yükümlülüğü bağlamında bu genel vekâletname konusunun ele alındığını görüyoruz. MASAK, bankaları bir yükümlü olarak görüyor. Adına işlem yaptığı kişinin ve kendisinin kimliklerinin doğru tespit edilmesi gerektiğini ve bu kimlik tespitini güncel tutmaları gerektiği konusunda bankaları yükümlü kılıyor. Dolayısıyla adına işlem yapan kişiyle ilgili genel vekâletnameyi kabul edecek olsa bile bunu güncel tutma yükümlülüğü altında olan bankanın bunu nasıl güncel tutabileceğine ilişkin bir kısıtlama veya sınırlama yapacak, koyacaksa da MASAK koyması lazım. Dolayısıyla BDDK olarak tamamıyla bizim görev alanımızın ve yetki alanımızın dışında bir konu olduğunu düşünüyoruz.

Saygılar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, üstadım teşekkür ediyoruz.

Anladığım kadarıyla, BDDK’nin yetki alanında değil diyorsunuz.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ – Değil Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – “Bankacılık Denetleme Üst Kurulu olarak bankalara bu yaptıkları işleme ilişkin yani kanunumuzda bu hüküm yazılı değil dolayısıyla Borçlar Kanunu’nda münferiden düzenlenmiş.” Ben o beyana katılmıyorum, onu söyleyeyim. Yani o, hukuka karşı gözümüzü kapatmak olur. Yani siz üst kurulsunuz. Şu hassasiyete katılıyorum, şunu söyleyebilirsiniz: “Ya bu para ilişkisi, insanların canı yanmasın, sahte vekâletle işlem yapılıyor olabilir.” Buna ilişkin keşke Noterler Birliğindeyken aklımıza gelseydi. Yani Noterler Birliğine de biz -hani en azından artık tanıştık- kendimiz söylemiş olalım Dilekçe Komisyonu olarak. Belki bir on-line sistemle yani geçerli...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Azil görülebiliyor mu acaba?

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Aynen öyle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yani, o vekâletin devam edip etmediği merkezî bir kontrol sistemine bağlanabilir mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yani, onunla bankalar en azından sorumluluktan kurtulmuş olur, vekâlet verenin hukuku korunmuş olur. Hani, parayla ilgili olduğu için çok böyle sert de bir görüş beyan etmek istemiyoruz ama Bankacılık Denetleme Kurumu olarak... Yani, yasayla düzenlenmiş bir Kurum ama bakın, karşınızda da anayasal bir kurum var.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ - Tabii Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Hani, tavsiye noktasındaki kararlarda da, bence en azından bankalara bu konuda belki üzerinize vazife edinip, hani, buna ilişkin siz de tavsiyenizde bulunun ki onlar noterlerle mi görüşüyor... Yani, biz de buna ilişkin bir itekleme yapalım, o mekanizmayı çalıştıralım inşallah.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ - Başkanım, tüketici hakları konusunda biz Kurum olarak –yani, belki duyuluyordur; ne kadar yayılıyor bilmiyorum ama- zaten kanunun bize vermiş olduğu yetkilerin çok çok ötesine geçerek bankalara çok ağır talimatlar veriyoruz, cezalar veriyoruz ve bu konuda çok büyük inisiyatif aldığımızın bilinmesini isterim. Ama bu bir özel hukuk ilişkisi ve biz bu özel hukuk ilişkisine ne kadar müdahale edersek aslında sizin ve Kamu Denetçiliği Kurumunun da amacının dışına çıkmış oluyoruz çünkü özel hukuk ilişkisinde -yani iki tarafın da özel olduğunu dikkate alırsak- buraya kurallar koydukça bu özel alanı, özgürlük alanını biz daraltmış oluyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Şöyle ama değerli üstadım: Şimdi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak her iki cephe açısından BDDK’nin görevlerinden bir tanesi mi?

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ - Tabii, mevduat, doğru, mudilerin haklarını...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet, yani tasarruf sahiplerinin.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ - Tabii Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ben tasarruf sahibiyim, bir tanesi de banka; ya kredi alacağım ya başka bir şey yapacağız. Buradaki mevzu ne? “Vekâleten iş yapılır mı, yapılmaz mı?” Şimdi, KDK’ye yansıyan kısmı... Diyor ki: “Kardeşim, yasal olarak geçerli; azil, istifa, ölüm gibi bir sebebe dayanmayan, o da anayasal, yasal bir kurumla ilgili ben niye işlem yapamıyorum?” Ya, üst kurul MASAK değil. Yani, siz bu konuda, hani, hassasiyeti belirterek “Arkadaş, bak, bu para...” Biz, tasarruf sahiplerinin ve bankaların hak ile menfaatlerini koruyalım ancak biz buna ilişkin BDDK olarak Noterler Birliğiyle irtibata geçip en azından o sistemin on-line olması, vesaire olması noktasında... Hani, onun için diyoruz yani mekanizma hızlı çalışsın anlamında söylüyoruz. Bence onunla ilgili de bir çalışma yapın. Hani, öbür hassasiyetinize katılıyoruz yani işte, parayla ilgili olduğu için birisi o vekâleti kötüye kullanır vesaire falan ama hani, işte, belki azil ulaşmamıştır, teknik anlamda onu bilemeyebiliriz ama korkarak da yaşayamayız yani o da bir yasa hükmü. Burada size düşen, bizim Komisyon olarak da, KDK olarak da beklentimiz: Siz burada Noterler Birliğiyle görüşüp, bunun fizibilitesini yapın... Yani, Sayın Tuncer’in dediği çok hoşuma gitti...

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Başkanım, bence güzel bir şey; siz bunu raporunuza yazsanız...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Tamam, tamam, biz de bunu dercelim.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Bence çok güzel olur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bir risk analizi yapalım yani aslında, her kurum bir risk analizi yapsın.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Azil olayları görülür artık yani azletmiş mi, etmemiş mi...

BAŞKAN FEHMİ KÜPÇÜ – Aynen öyle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Tabii, tabii. Merkezileşmesi lazım.

BAŞKAN FEHMİ KÜPÇÜ - Tabii, ona vesile olmuş oluruz, yoksa hassasiyete katılıyoruz.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ
- Biz MASAK’la ve Noterler Birliğiyle yazışalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Tamam, süper olur. Yani, bizi de en azından bilgilendirirseniz ya da KDK’yi, biz en azından gelen işlemlerde, belgelerde de bir yol haritası oluşturmuş oluruz.

KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK - Yani, Sayın Başkanım, çok masum bir ruh hâliyle bankaya gidip vekâletnameyle işlem yapamayan kişinin -o gün bir sürü ödemesi falan da var- mağdur da olmaması lazım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Başka bir şey var: Vekâleti danışıklı dövüslü verip... Hemen şimdi verdi, yarın da o vekâleti geri azletti ama bankanın bundan haberi yok. Çünkü vekâletle işlem yapıp sonra da “Ben onu azletmişim.” diyerek “Bak nasıl...”

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Başkanım, emin değilim ama sisteme hemen düşüyor bildiğim kadarıyla.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – İşte, sisteme düşüyorsa... Hani, onu bilemiyoruz.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Emin değilim ama...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şu an, hani, mesela Noterler Birliğinin sisteme düşen bir uygulaması, merkezi, bankalar, işte, mahkemeler vesaire tarafından görülebiliyorsa elbette sıkıntı yok ama öbür türlü, anladığımız kadarıyla, görülemiyor ki bu sefer o mevduat sahibi dava açıyor bankaya, diyor ki: “Ben azletmişim, işte azilnamem. Bana sormadan nasıl verdin?” Banka onunla mesul tutuluyor yani ciddi dolandırıcılar türüyor, o yüzden merkezileşmesi lazım bu işin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yani, basit bir yazılımla...

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ
- Banka da...

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Başkanım, azlediyor, siz onu göremiyor musunuz?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Anladığım kadarıyla görünmüyor, görünmüyor galiba.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ
- Evet Vekilim. Banka da zaten cevabında diyor ki: “Bana azil olmadığına yönelik noterden bir şerh getirmiş olsaydı vatandaş ben o işlemi yapardım.” Dolayısıyla...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) - Başka noterler azletmiş olsa bile bakanlar arasında o irtibat yoksa öyle çözemeyiz, yine çözemeyiz.

BDDK FİNANSAL TÜKETİCİ İLİŞKİLERİ DAİRE BAŞKAN VEKİLİ YAVUZ YUMRUKUZ
- Doğrudur.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Yalnız sizde gözükmüyor değil mi hemen? Azletti diyelim, düşüyor sizin sisteme?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yok, bizde de düşmüyor. Avukatlarda düşmüyor. Yeni uygulamada var mı bilmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bilmiyorum yani e-devlet üzerinden hiç avukatlık yapamadık.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bize tebliğ edilmesi gerekiyor. Tebliğ edilene kadar biz işlemleri yapabiliyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkeziyle ilgili dosyaya geçelim.

ÖSYM'nin (2019/7573) numaralı başvuruya ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararlarına uygun işlem tesis etmediğini görüyoruz.

Konuyla ilgili sözü Kamu Denetçisi Arif Dülger'e veriyorum.

Buyurun Sayın Dülger.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Önceki oturumda Kamu Denetçiliği kararlarına olumlu davranan kurumlar arasında sayıldı ama bu yıl da benzer bir başvuru vardı, onun için bu tavsiye kararımıza uymamıştı fakat sizlerin de desteğiyle, Meclisimizin gücüyle bugün ÖSYM duyurusunu da yaptı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Süper. Bu dördüyle alakalı olan mı? Tamam.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Canlı yayın oldu yani.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Hah, tamam, süper. Bak, bir hayra vesile olduk.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Dolayısıyla, bu konunun, bu sorunun çözümü kavuştuğunu düşünebiliriz bu yıl ödemeye yapamayanlar için. Bugün kayıtlarımızda... Bu şahsın problemi aslında geçen yıldı ve geçen yıl sınava giremediği için onun...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Demin ÖSYM'yle ilgili bir açıklama geldi, bakamadım; muhtemelen oydu.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Yani, benzer başvurudaki ödeme yapamayanların sorunu çözüldü fakat bu vatandaşımızın sorunu çözülmedi. Fakat o da artık gelecekteki uygulamalara...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Neyse, bir hayra vesile olmuş olduk Komisyon olarak.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – O yüzden, çok fazla söylenecek bir şeyimiz yok.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – KDK'ye teşekkür ederiz, biraz hızlı çözüm oldu herhâlde.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yükseköğretim Kurulu... Bunu geçiyorum artık.

Değerli Başkanım, YÖK'le ilgili var mı sizin başka... Yok herhâlde.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Bir tane de dikey geçiş sınavıyla ilgili var ama bilemiyorum o gündemde mi Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Yani, arzu ederseniz kayda geçirebiliriz Başkanım. Kısaca geçirin, biz en azından YÖK'e onu tekrar sormuş oluruz.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – YÖK burada, değil mi? Ha, ÖSYM... Özur, özur. Aklım şeye gidiyor... Dur, o zaman... ÖSYM deyince, tabii, YÖK hepsini...

O zaman, en azından kararın tutanaklara geçmesi açısından okuyun; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığıyla devam edelim.

Başkanlığımızın (2018/120015) numaralı başvuruya ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararına uygun işlem tesis etmediğini belirtiyoruz.

Konuyla ilgili sözü sırasıyla Kamu Denetçisi Arif Dülger'e verelim. Akabinde de Adem Gelir Bey var, ona söz vereceğiz.

Buyurun Sayın Dülger.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu da çok farklı ön lisans programlarına başvuran başvuruçuların yalnızca mezun olduğu bir bölümde tercih yapabilmesi veya yerleştirilebilmesiyle ilgili bir sorun. Şöyle ki: Bize söz konusu başvuran dört farklı ön lisans programı yani süt ürünleri teknolojisi, elektrik, adalet, iş sağlığı ve güvenliği gibi bölümlerden mezun olarak girmiş olduğu 2018 dikey geçiş sınavında sadece bir bölümü seçebildiğini ancak mezun olduğu bölümlerin her birinin puanlarının ayrı ayrı hesaplanmadığını ve istediği bölümü tercih edebilme imkânının olmadığını belirterek DGS’de mezun olunan tüm bölümlerin puanlarının hesaplanması ve mezuniyet alanlarına göre istediği bölümleri tercih edebilme hakkı verilmesi talebiyle kurumumuza başvurmuştur. Uygulamada YÖK mevzuatında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 7’nci maddesinde öğrencilerin dikey geçişleriyle ilgili esasların Üniversitelerarası Kurulun da görüşü alınarak YÖK tarafından tespit edileceği, buna göre DGS kılavuzunun YÖK kararları doğrultusunda hazırlandığı, sınava başvuran adayların kılavuzda ve ilgili mevzuatta yer alan düzenlemeleri kabul etmiş sayıldıkları, DGS kılavuzu uyarınca adayların birden fazla ön lisans mezuniyetine ilişkin bilgileri, ÖSYM aday işlemleri listesine kaydını yapabilecekleri ancak sonuçların değerlendirilmesi, tercih ve yerleştirme işlemlerinde sadece bir bölüm veya alanı kullanabilecekleri belirtilmiştir. Yani, üniversite sınavlarında farklı alanlardan giren öğrenciler oluyor mesela matematik, sözel, yabancı dil; bunların puanları geliyor ve bunların hepsinde tercih yapıyor ancak bir tanesine yerleştiriliyor fakat dikey geçiş sınavlarında, DGS’de yalnızca bir tanesine yerleştirme yapılabilir ve tercihte bulunabilir. Biz bunun eğitim hakkının veya kişilerin daha fazla fırsat eşitliğinden yararlanabilmeleri için mezun olduğu diğer alanlardan da tercih yapabilmesini ve yine de bir tanesine yerleştirilebilmesini istiyoruz; talebimiz, tavsiye kararımız bu yöndeydi.

Bu, Kurumumuzda yapılan incelemeleri süre çok uzadığı için geçmek istiyorum müsaade ederseniz.

Adayların diğer ön lisans mezuniyet alanları dikkate alınmadığından, fiili eğitim alanlarının girmiş oldukları sınavın değerlendirmesinde dikkate alınmadığı, bunun da eğitimde fırsat eşitliğine aykırılık teşkil ettiği kanaatimizce tavsiye kararı verilmiştir 5/4/2019 tarihinde. Tavsiye kararı üzerine idare YÖK Başkanlığının 9/5/2019 tarihli ve 34960 sayılı cevabi yazısında DGS’nin kılavuzda yer alan ilke ve kurallar doğrultusunda uygulandığı belirtilmiş olup, kılavuzun ilgili hükmüne yer verilmiş olup kararımıza bu sebeple uyulmamıştır.

Sayın Başkanım, benim diyeceklerim bu kadar. Yani, mezun, birden fazla programı bitiren veya farklı okulları bitiren öğrencilerin bu tercihlerini yapabilmelerine imkân sağlanmasını istiyoruz kısaca, özetle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Eğitim hakkımız engellenemez diyelim.

KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Teşekkür ediyoruz Sayın Dülger.

Bu konuya ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere sözü 1. Hukuk Müşaviri Adem Gelir Bey’e veriyorum.

Buyurun Sayın Meslektaşım.

YÖK HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM GELİR – Efendim, Sayın Başkanım ve hazıruna saygılar sunarak başlıyorum.

Bu konuda aslında biz içerik olarak katılıyoruz çünkü öğrencilerin tercihlerine uygun yere yerleşmesi ve birden fazla tercih yapabilmesi eğitim hakkı açısından bizim katıldığımız bir husus ancak sınavlar ÖSYM’yle birlikte yapılan bir faaliyet sonrasında gerçekleştiriliyor. Benim aldığım bilgi, ÖSYM’deki

arkadaşların teknik olarak bunun çok zor olduğu, adaletsiz sonuçlara yol açabileceği şeklinde... Ancak uzman arkadaşlarımız bu konuda çalışıyorlar, çözüme ulaştırabileceğimizi düşünüyoruz. Yani, o kısa zamanda çözülememiş ama ÖSYM'yle bu konudaki görüşmelerimiz devam ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Arzu ettiğimiz hassasiyet de bu zaten. Yani, hani, bir analiz yapıp artısını, eksisini değerlendirelim.

YÖK HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM GELİR – Efendim, şunu söyleyeyim hemen: Biz hakikaten hassasız bu konuda; hem öğrenci hakları açısından düşündüğümüzde hem de CİMER olsun veya diğerlerinde. Az önce Sağlık Bakanlığından sayın üstadımın söylediği o mesela aile içi şiddetle ilgili olanların biz tamamını bir şekilde, yer değişikliğiyle ilgili “Burada, işte, mahkeme kararı var.” şeklinde çözüme ulaştırıyoruz, bu konuyu da arz edeyim yani mümkün olduğu kadar çözüm odaklı çalışıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Eyvallah üstadım, teşekkür ediyoruz.

YÖK HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM GELİR – Saygılar sunuyorum.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Yetiştiremediler ama herhâlde üst Komisyona yetişecek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Karma Komisyon haftaya. Siz bir jest yapın, biz Komisyon olarak işimizi yapmış olalım.

Başkanım, fena gitmiyoruz anladığım kadarıyla.

KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN – Yok, çok iyi gidiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Evet.

Ben teşekkür ediyorum.

Vallahi biraz verimli geçiyor, güzel. Çok da bekletmek istemiyorum. Zannedersem, herhâlde son, Millî Eğitimle ilgili kısmı var.

Millî Eğitim Bakanlığı İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Genel Müdürlüğü (İLKSAN) gündemimiz, buna ilişkin elimizde dosya var.

İLKSAN'ın (2018/139054) numaralı başvuruya ilişkin olarak Kurumun verdiği tavsiye kararlarına uymadığını görüyoruz.

Konuyla ilgili sözü Kamu Denetçisi Özlem Tunçak Hanımefendi'ye veriyoruz. Arkasından da Mintez Şimşek Bey var, onunla bitirmiş olacağız inşallah.

Buyurun Sayın Tunçak.

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Şimdi, biz 2 kamu denetçisi aynı konularda aynı tavsiye kararları -benzer tabii, doğal olarak- yaptık. İLKSAN'daki Genel Müdürlüğümüzle geçen yıl da bu Komisyonunda gene bu konuyla beraberdik ama değişen bir şey olmadı.

Bazen bize diyorlar ki: Ülkede mahkeme kararları uygulanmıyor, siz tavsiye niteliğinde karar veriyorsunuz.” Ama bugünkü gibi böyle keyifli sonuçlar elde ediyoruz. Artı, uygulanmayan mahkeme kararları uygulansın diye de bize geliyorlar; bu başvuru öyle bir şey. İLKSAN'a içerik anlamında geçen yıl Saadetin Bey'in kararıyla aynı ama bu sefer vatandaş mahkemeye gitmiş. Şöyle ki: Emekli olan kişi İLKSAN'dan emekli yardımının tarafına ödenmesi talebinin reddine karşılık Ankara 8. İdare Mahkemesinde iptal davası açıyor, bunu kazanıyor; ben numaralar dosyada var diye geçiyorum orayı. Daha sonrasında 198,5 lira ödeniyor ki bunun 197,5 lirası zaten mahkeme masrafı. Yani, kurum yasal faiziyle birlikte 1 lira ödemiş kişiye. Mahkeme kararı şöyle: Emekli yardımının, sandığa üye kalsa idi emekliye ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınarak hesaplanması gerektiğine ve başvuru tarihi olan 7 Mart 2017 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte başvurana ödenmesine hükmetmiş. Bu kararın uygulanmadığı vesilesiyle bize başvuru oldu. Kişinin on beş yıl bir ay hizmeti var, bu konuda bir tartışma yok. Demin dediğim, hani üyeliği devam etseydi ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınarak

yasal faiziyle ödenmesi talebi 0,89 kuruş, faizi de işte 1,04 lira ama yargı masrafı ise 197,5 lira. Biz de burada, daha önceki kararlarımızda olduğu gibi gene idareye uygulama kolaylığı sağlamak açısından, aslında bilirkişiye dolara göre, euroya göre, altına göre enflasyona göre çeşitli hesaplar yaptırdığımız hâlde bunun kararımıza derc etmedik ama alım gücü nispetinde yani o tarihteki alım gücüne ve bu tarihteki alım gücüne göre uygun bir hesaplama yöntemiyle kişiye bu ödemenin yapılması gerektiği, değer kaybının mahkeme kararında da belirtildiği üzere ödeme yapılması hususunda daha önce de 2015/520 geçen yıl dediğim gibi 19666 sayılı kısmi tavsiye kısmi ret bu Komisyonda tartışıldı gene İLKSAN ile; ödeme yapılmasını söyledik. Cevabi yazıda, mahkeme kararına göre uygun hesaplandığını ve bir başka kişi için verilen mahkeme kararını bize emsal olarak göstermiş ama olaya ilişkin değildir bu. Biz yani rakamlardan belli olduğu üzere yasal faiziyle 1 lira ödeme yapılmasının, mahkeme kararında da belirtilen özelde hakkaniyete uymadığını, alım gücüne uygun bir değerlendirme yapılarak yardımın ödenmesi gerektiği yönündeki tavsiye kararımızdır.

Saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sağ olun Sayın Tunçak, ben cevabı merakla bekliyorum.

İLKSAN tarafından yapılan işlemler hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere söü Sandık Genel Müdürü Mintez Şimşek’e veriyoruz.

Buyurun Sayın Şimşek.

İLKSAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK - Sayın Başkan, değerli hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı İLKSAN Genel Müdürü olarak geçen sene de buradaydım. Geçen senedeki konu farklı, bu senedeki konu farklı. Geçen senedeki konu, Soner Olgun ve birkaç dava sahibinin zorunlu üyeliğe ilişkin başvurularıydı, zorunlu üyeliğe ilişkin olarak da Anayasa Mahkemesinin kesin net bir hükmü vardır. 1943 yılından bu yana devam eden bir sandığın üyeliğine ilişkin düzenlemeler Danıştayın çeşitli dairelerinde, idare mahkemelerinin çeşitli dairelerinde görülmüş, nihayet Anayasa Mahkememiz bu konuda kesin bir hükmü 2018 yılında vermiş ve buradaki zorunlu üyeliğin bir dernek, vakıf üyeliği gibi değil de devlet tarafından kurulan bir munzam sosyal yardım sandığının üyeliği şeklinde olduğuna göre bir karar almıştır. Netice itibarıyla bu karar da Anayasa'nın ilgili hükümleri gereği tüm tarafları bağlamaktadır. Biz de bununla ilgili burada geldik, savunmamızı yaptık. Bir konuyu da tavzih etmek isterim. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetçilik yapan bir kurumun kararlarına uymama gibi bir serbestiyetin kimsede olduğunu düşünmüyorum. Biz karara uyamadığımızı, en azından kurumum adına muhakkak surette belirtmek isterim. Biz karara uyamıyoruz, uymuyoruz değil öyle bir şey mümkün değil. Geçen seneki konu budur, zorunlu üyeliktir. Zorunlu üyeliğe ilişkin konu Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanmıştır.

İLKSAN benzeri Türkiye’de munzam sosyal yardım sandığı 4 tane var. Bunlardan bir tanesi Polis Yardım Sandığı en eski olan, ondan sonra Amele Birliği var, biz varız 1943’te, 1960’lı yıllarda da Ordu Yardımlaşma Kurumu var. Tabii ki PTT, Demiryolları bunların hepsinde vardı bunlar ama dönem içerisinde özelleştirmeler sonucunda oralarda farklı düzenlemelere gidildi.

Bu 4 sandığın tamamı kanunla kurulan ve kanun gücüne dayanarak üyelerinden aidat alan kurumlar. Niçin alıyorlar bunu? Bunu kendi ana statülerinde, tüzüklerinde, kanunlarında belirlenen yardımları yapmak için alıyorlar. Biz örneğin 60 lira ile 80 lira arasında bir aidat alıyoruz, bunun karşısında tam 9 tane sosyal yardım yapıyoruz. Bunun dünyada da örnekleri var. Şu an dünyadaki 300 tane büyük varlık fonunun aşağı yukarı 110 tanesi öğretmen yardım sandığı. Dünyadaki en büyük yardım sandığı da California State Teachers ve şu anda Amerika’da çok ciddi büyük oranlarda fonları yönetiyor. Nasıl yönetiyor? Aidatları topluyor, bu aidatlardan hasıl olan kârlarla yardımlarını yapıyor.

İLKSAN, 1943'den bu yana yaptığı bu 9 tane karşılıksız sosyal yardımı hep aidatlarıyla yapmış, devlet bütçesinden 1 lira alan bir kurum değil İLKSAN. Bu Amele Birliğinde farklı, POLSAN'da farklı, OYAK'ta farklı. Dolayısıyla bu sandıkları değerlendirirken biriktirme sandıklarını ayrı değerlendirmek lazım, biriktirme ve tasarruf sandıklarını ayrı değerlendirmek lazım, yardım sandıklarını ayrı değerlendirmek lazım. Bizim sandığımızın adı Sağlık ve İhtimai Yardım Sandığı Kanunun kuruluş gerekçesinde de der ki: “Bu sandığın kurulması zaruridir çünkü öğretmenlere doğum, evlilik, ölüm, maluliyet yardımları yapmak için kurulmuştur.” Nitekim, bu sandık şu anda da bu yardımları bihakkin ifa etmektedir.

Sayın Başkan, geçen sene İLKSAN 25 bin üyesine 253 milyon lira yardım yapmış, bütçeden 1 lira almadan. Neyle yapıyor? Bu aidatlarla yapıyor. Şimdi, bu aidatların toplanmasıyla bu aidatlardan hasıl olan faydaların dağıtımı tamamen, hukuk düzeninde, normlar hiyerarşisinde; yeri belli olan yardımlar. Biz bu kararı yerine getiremedik. Niye getiremedik? Hukuka uygun değil çünkü. Ombudsmandan gelen o tavsiye kararından önce bize yazılar yazarlar. Değerli üstadına birkaç kere gittim, Sayın Başkanımıza gittik; sağ olsunlar, bizleri dinlediler. Ben hepsine teşekkür ediyorum; aydınlatıcı raporları var, biz onları alıyoruz, uygulamalarımız için ama hukuk çerçevesinde bürokratların yapabilecekleri ve bundan dolayı sorumlu olacakları uygulamalar vardır ki bunların en başında da mali hakların ödenmesine ilişkin süreçler gelmektedir. Buraya ilişkin ödenecek her kuruşu, öğretmenlerin hepsinin aidatlarından ödendiği için bize sorarlar. Biz ne yaptık? Biz dedik ki: Ankara'da şu anda sizin bize sorduğunuz bu konuda bir mahkeme kararı var. Bu mahkeme kararı der ki: “Siz aidatlarınızı usul ve esasınıza göre ödediyseniz bunun güncelleştirilmesi diye bir şey yapamazsınız.” Neden yapamazsınız? Çünkü sizin vadesiz mevduat gibi cari hesaplarınız var. Siz bankada unuttuğunuz bir parayı on beş sene sonra gidip “Efendim, bu parayı bana verin ama altına göre verin, dövize göre verin.” diyemezsiniz. Siz eğer buradaki birikiminizden hasıl olan kârları bir sözleşmeyle –efendim, iştirakçilik olur bunun adı- bir sahiplik, bir aidiyet sözleşmesiyle yapmışsanız elbette ki bundan hasıl olan kârları isteyebilirsiniz ancak siz “Efendim, biz buraya para koyacağız 60'ar lira, 70'er lira, 80'er lira. Bundan evlilik yardımı yapacaksınız.” Bir öğretmenimiz göreve başladı Sayın Başkanım, 60 lira aidat verdi, ertesi gün Van depremi oldu, ben öğretmenime hemen 1.500 lira yardım yapmak zorundayım. Nitekim, şu anda 401 öğretmenime aylık 1.500'er liradan 602 bin lira yardım yapmışım Elâzığ bölgesinde. Bu, Van bölgesi için 3 bin kişidir, Marmara depremi için 12 bin kişi civarındadır. Dolayısıyla kurum varlıkları aidatlara bağlı olduğu için hiç kimsenin buradan, sebepsiz zenginleşmesine müsaade etmeyecek şekilde de yönetmeliklerini, tüzüğünü, ana statüsünü düzenlemiştir.

Şimdi olay şöyle: Sayın üyemiz 1975 ile 1990 arasında, on beş sene bizde üye kalmış. On beş sene sonra kurumunu değiştirmiş. Bizim kanunumuza ve ana statümüze göre, Millî Eğitim Bakanlığı dışına, bir başka yere gittiği zaman üyelik aidiyeti sona eriyor. Sona erirken bu kişi aidat iadesi istememiş bizden, gitmiş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Sayın Genel Müdürüm, ben mevzuyu az çok anladım. Buradaki muradımız şu: Sayın Tunçak, mahkeme yargılama giderleriyle beraber demiş ki “Kardeşim, yasal olarak senin alacağın 1 lira.”

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – “1 lira alacaksın.” dememiş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – İdare mahkemesi kararı olmadığı için...

KAMU DENETÇİSİ CELİLE ÖZLEM TUNÇAK – Şöyle: Emekli yardım sandığına üye kalsaydı... “Emekliye ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınarak” diyor yani “O vakitteki parayı da öde.” demiyor, o ölçü alınarak hesaplanması gerektiğine ve “Başvuru tarihinde –bu, karar tarihi değil-

kişinin İLKSAN’a başvuru tarihinde işleyecek yasal faiziyle...” diyor. Nasıl oluyorsa o on beş yılın karşılığı 0,84 kuruş; faiziyle birlikte 1 lira. Biz buradaki kopukluğu söylüyoruz yoksa... Ve mahkeme kararı var burada, kimseye bir şey çıkacak değil; bu, mahkeme kararı, bizim tavsiyemiz değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Anladım.

Yani vatandaş mahkeme kararının uygulanmasıyla ilgili...

Sayın Genel Müdürüm...

İLKSAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Efendim, mahkeme kararını uyguladık, şu anda konu zaten mahkemede. Ozan Çınar meselesi şu an mahkemede.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Bakın, Sayın Genel Müdürüm, ben bir şey söyleyeyim: Lafızda maksat murat. Bakın, sabahıtır burada bahsettiğimiz bir şey var. Siz bize verilerden bahsediyorsunuz. Benim eşim de bir öğretmen, dayım da öğretmen, çevremde bir sürü öğretmen var; ne kadar kutsal olduğunu biliyoruz, Bakanlığına kıymet veriyoruz. Burada ÖSYM temsilcilerimizin meseleye yaklaşımını... Allah aşkına, hukuk devletinde... Hiç ödeme yapmayın o zaman, direkt dava açın. Kamu Denetçiliği size müracaat ettiğinde 0,84 lira verilmez ki. O zaman bize bahsetmeyin burada “Biz 12 bin öğretmene... Van depremi... şu kadar... 602 bin lira 1.500’er liradan yardım ettik.”

Ben şunu söylemeye çalışıyorum: Buradaki kurumların hepsi anayasal. Siz de öylesiniz, siz de usulüne uygun olarak... Bizim derdimiz şu: Ya devletin vatandaşına karşı bir saygısı olsun. Siz koca Genel Müdürsünüz, adam İLKSAN’a müracaat edip mahkeme kararıyla 0,84 lirayı yatırmayın bari ya. Deyin ki: “Kardeşim, bu bizde bir hak kaybına vesile olur. Biz buna ilişkin bir dava açıyoruz. Bu meseleyi biz İLKSAN açısından güncelleyelim, güncelleyelim ki diğer öğretmenlerimizin hakkını koruyalım.” Hani, dedik ya hakkın kötüye kullanılması noktasında, “Bu, bunun yolunu açmasın.” deyip idare mahkemesinin kararını yukarıya, Danıştaya vesaireye götürürsünüz, onu o hâliyle kesinleştirirsiniz ama Allah aşkına, bir devlet yetkilisi olarak, o gücü kullanarak 0,84 lira ödeme yapmanızı, hukukiyi bırakın, ben hiç etik bulmadım. Bu doğru değil, buna gerek yok çünkü siz bir sürü insana... Devlet enaniyet ve kibri gerektirmez. Devlet akıllı kalem kâğıttan da mütevellit değil. Bizim buradaki muradımız şu: Vatandaş haksız da olabilir, istismar ediyor da olabilir. Biz buna ilişkin –öyle değil mi Başkanım- genel bir uygulama oturtmak için idarenin mi karar alması gerekiyor, yargının mı karar alması gerekiyor, bir safahatı şey yapalım. Vatandaş bunu basına taşısa, mahkeme kararını, sizin Genel Müdür olarak bile prestijiniz sarsılır. Oradaki meslektaşların bakışı vesairesi... Hiç uygulamamak daha evla. Yani buna ilişkin... Bizim derdimiz şu: Bakın, bu Komisyonun da, Kamu Denetçiliğinin de –son olduğu için söylemiş olayım- muradı şu: Hani, Şeyh Edebalı’nın Osman Bey’e nasihatı, iktidar sahiplerine nasihatı yani size nasihatı “Kızmak yok, öbürü yok, beriki yok vesaire yok, alınganlık yok.” diyor. Bakın, burada bir sürü arkadaşımız bize destek veriyor, herkes görevini yapıyor. Bizim mızırdama şansımız yok Üstat. Yani vatandaş haksız da olabilir vesaire de olabilir. İdare Mahkemesi kararı var, diyor ki: “Bir durum değerlendirmesi yapın.” Siz buna ilişkin bir durum değerlendirmesi, fizibilitenizi yaptıktan sonra buna ilişkin analizinizi paylaşın, gerekiyorsa idare mahkemesine, Danıştaya taşıyıp üst mahkemeden bunu bozdurup hani bu konuda hakkını kötüye kullanacaklarla ilgili bir müktesebat oluşturmak adına...

İLKSAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Çok özür diliyorum Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Son cümlemi söyleyeyim, bitirmiş olayım.

Üzüldüğümüz konu şu: Sayın meslektaşımız da buradaki kıymetli bürokratlarımızla konuşurken görüşürken derdimiz şu: Biz sadece mevzuat açısından bakmıyoruz hadiseye. Bunun bir de... Bizim milletimizle olan farklı bir ilişkimiz var. Siz idareciniz, Genel Müdürsünüz; 0,84 lira yatırdığınızda, vatandaş kamu denetçisine de müracaat etse siz diyorsunuz ki: “Kardeşim, ben devletim, hadi, vermiyorum.” Olmaz arkadaş, böyle bir hak mücadelesi...

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Çok özür dileyerek hemen bu konuyu arz etmem lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Buna ilişkin haklı bir açıklama bekliyoruz.

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Tutanaklara geçtiği için benim ifade etmem lazım. Yanlış söylendi, biz mahkeme kararını uyguladık. Mahkeme kararında belirtilen emekli yardımının usul ve esaslarla ödenmesinde maksat şudur: “Sizin katsayılarınız var, onunla ödeyin.” Bu beyefendi Ankara’da oturuyor, onu çağırdık; ben başından anlatmadım onları. Kendisiyle konuştuk ve sizin en başta söylediğinizi yazıyla dedik ki: “Sayın Üyemiz -her ne kadar- siz 1990 yılında bizimle ilişkimizi kesmişsiniz, yirmi yedi yıl geçmiş. Bu yirmi yedi yılda mevzuatla ilgili değişikliklerden dolayı bizim size vereceğimizle, bununla alakalı elimiz kolumuz bağlı, siz ancak mahkemeye alırsınız.” Mahkemeye de gitmiş. Mahkemenin verdiği güncelleşmeye ilişkin 4 tane şu anda kesinleşmiş “Bunu güncel yapamazsın kardeşim. Bu para 300 bin öğretmenin hakkıdır. Sen bu 300 bin öğretmenin hakkıyla bir kişiyi sebepsiz zenginleşme sahibi yapamazsın.” diye karar var elimde. Ben bunun üzerine yeni bir hukuk ihdas edemem. Yalnız şöyle bir durum var: Bu konuyu açan Ozan Çınar şu anda ombudsmanlığa başvururken aynı zamanda mahkemeye de başvurdu. Niçin başvurdu efendim? “Güncelleştirin.” diye. Ona da mahkeme olumlu karar verdi. Yalnız 3 tane kriterden bir tanesine olumlu verdi, dedi ki: “Senin muadilin bir öğretmenin aidatına güncelleştirin, onunla ödeyin.” Şu anda bu istinaf aşamasında ama biz para ödeyeceğiz. Nasıl ödeyeceğiz? Mahkemenin verdiği karara göre. Şimdi, çok özür dileyerek...

ALT KOMİSYON BAŞKANI FEHMİ KÜPÇÜ – Ben de öyle kastediyorum yani şunu söyleyebilirsiniz. “Bunun kötü örnek olmaması anlamında biz bir ödeme yapmıyoruz. Kamu Denetçiliği Kurumu, buna ilişkin yargı, idare bir hâl, yol, çaresine girip bir müktesebat ya da bir kesin hüküm kazıye-i muhkeme oluştuğu zaman biz bunu ödeyelim.” demek daha insani, daha hukuki, daha kanuni, daha ahlaklı.

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Kesinlikle aynı kanaatteyim Sayın Başkanım. Aynı kanaatteyim, aynısını yapıyoruz. Geçen seneki bu konu da bundan farklıdır. Birincisi, onu tavzih ediyorum.

İkincisi, bu konuda mahkeme kararına İLK SAN uymuştur, bundan sonraki süreçte de uyacaktır. İLK SAN’ın mahkeme kararları dışında, 300 bin üyesinin, delegelerinin ve onların Bakanlıkla belirlenen mutabakatlarla düzenlenen sözleşmelerin dışında bir şey yapma şansı yoktur ancak bu mahkeme kararına göre biz yeniden müktesebatımızı düzenleyeceğiz bu kesinleştiği takdirde.

Ancak şunu da ifade edeyim, şu anda bu karar kesinleşmedi, ödeyeceğiz, yarın gelse yarın ödeyeceğiz. Bu mahkeme kararı kesinleştikten sonra bunu elime alacağım, diyeceğim ki: Bakın, bir mahkeme kararı var elimde, gelin, bu mahkeme kararına göre bu yönetmeliğimizi, bu ana statümüzü değiştirelim; değiştireceğiz Sayın Başkanım. Biz bu kurumun haklarının takipçisiyiz, bunda şeyimiz yok. Mahkeme kararı neyse odur, ona uyarız.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Ne kadar ödeyeceksiniz?

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Efendim, şu anda, tabii, on beş yıllık hizmetin...

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – 0,84 diye geçti de o yüzden diyorum.

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – Hayır efendim.

Bakın, şöyle anlatayım: Sizin İLK SAN’da 10 bin lira birikiminiz var.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Bir de bir soru daha sorayım. On beş yıl sizde görev yapmış, sonra kurum değiştirmiş. Dolayısıyla on beş yıl İLK SAN’a aidat ödemiş arkadaşın en son durumu neydi, o da merak konusu.

İLK SAN GENEL MÜDÜRÜ MİNTEZ ŞİMŞEK – En son ödediği aidat mı efendim?